

" D I S S E L "

VRIENDSCHAPSBANDEN WERDEN HERNIEUWD

WAAROM ?

HOE ?

BEREIKTE RESULTATEN

P.SERVAES

mei 1977

BEWUSTWORDING en AANPAK

Bij gelegenheid van de open-deur-dagen van 11 tot 22 september 1976 in C.W.Mechelen - naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van de N.M.B.S. - had onze nog jonge museumvereniging voor gepensioneerden er aan gehouden haar activiteiten en bedoelingen kenbaar te maken aan een breder publiek en de eerste verworvenheden aan de bezoekers te tonen.

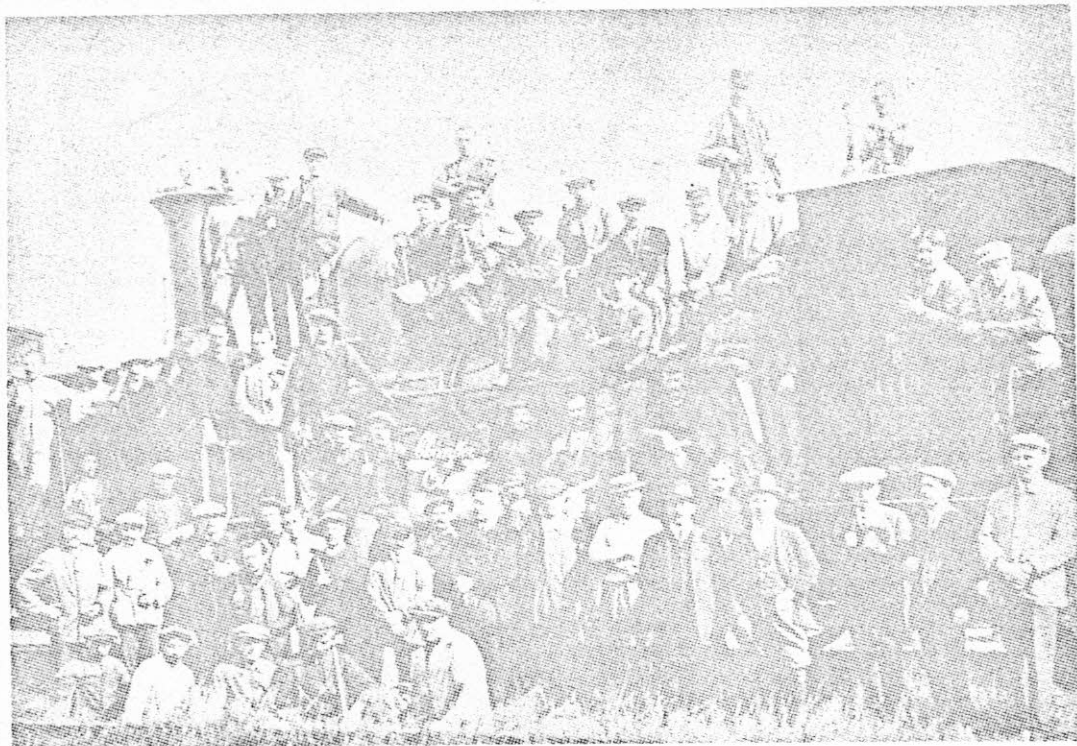
Blik op een deel van de tentoonstelling (11 - 22.9.1976)

Daar onze vereniging ook en vooral belangstelling heeft voor de gewone arsenaalman werden zeer oude personeelsfoto's opgehangen die ten zeerste de interesse opwekten van de overtalrijke bezoekers.

Het was een van deze bezoekers die ons nog tijdens de tentoonstellingsdagen twee foto's kwam aanbieden uit Wereldoorlog I en waarop spoorwegmannen, aan het werk te Oissel, waren afgebeeld. Belgische spoorwegmannen aan de arbeid in Frankrijk ? Wat betekende dit en wie waren zij ?

Gezien deze episode uit de spoorweghistoriek ons nog vrij onbekend was werden inlichtingen ingewonnen, waaruit spoedig de belangrijke bijdrage bleek van deze mensen in de strijd tegen de overweldiger. Een periode waarin onze landgenoten het Belgisch rollend materieel in Frankrijk herstelden, om de transporten van de geallieerden te kunnen verzekeren, was in de vergeethoek geraakt. Onvergeeflijk !

Door onze vereniging werd dan ook onmiddellijk beroep gedaan op het gemeentebestuur van Dissel, om via archiefgegevens de Belgische aanwezigheid aldaar te kunnen rekonstrueren. Wanneer wij uit het antwoord vernamen dat wij voor onze wensen contact moesten nemen met de plaatselijke "Société d'Histoire d'Oissel" kon dit nieuws ons niet ontmoedigen, maar alleen sterken in de overtuiging dat onze inspanningen uiteindelijk toch lonend zouden zijn.

Onze eerste foto "Oissel"

Onze nieuwsgierigheid vormde de motor en een gevoel van verschuldigd eerherstel was de brandstof voor een streven naar opheldering.

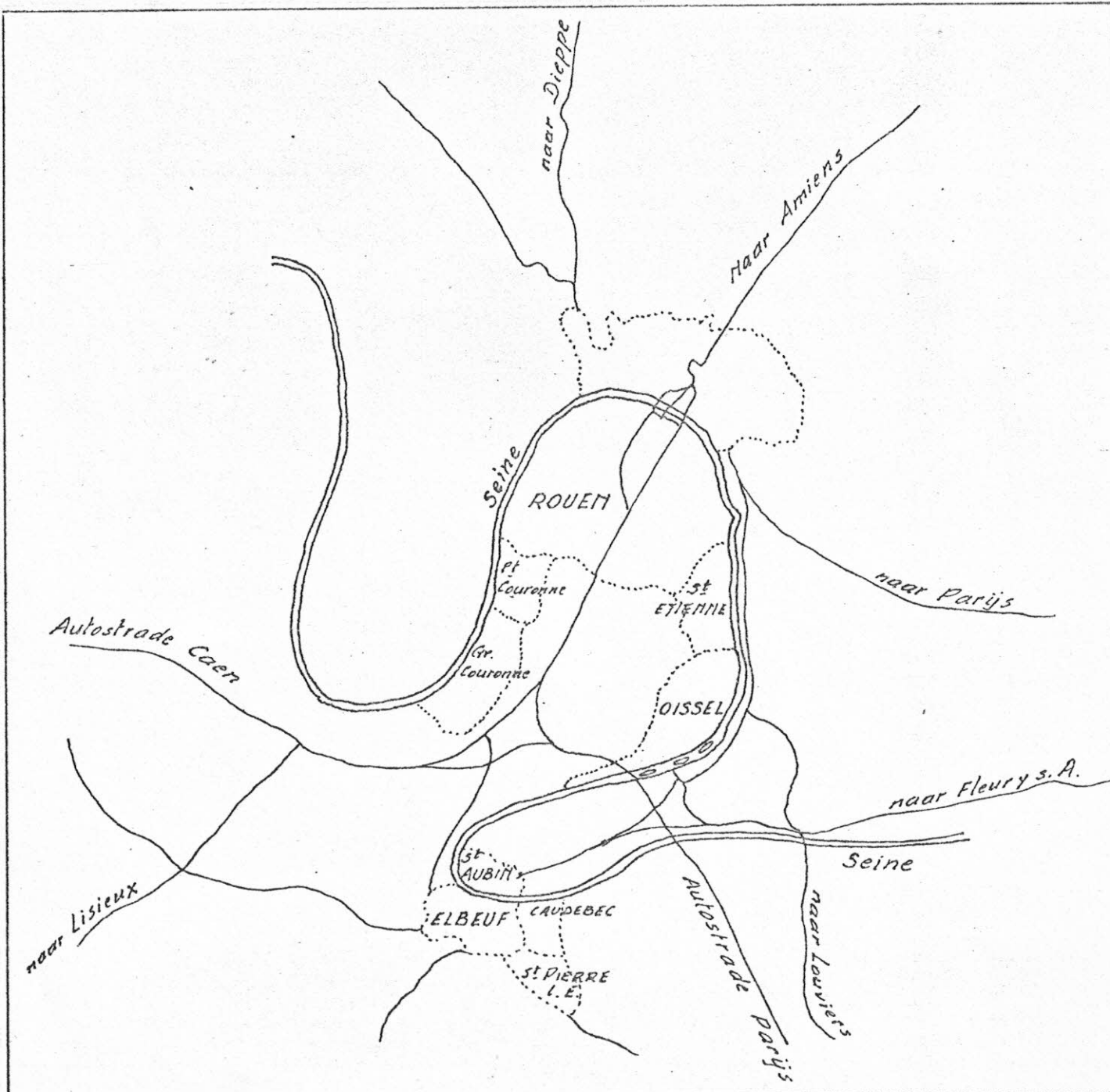
Uit de gevoerde briefwisseling met "Société d'Histoire d'Oissel" vernamen wij beetje bij beetje iets meer over het nog vage begrip "Oissel" en het verheugde ons ten zeerste toen men ons uit Frankrijk verzekerde dat ook aldaar de interesse was gewekt voor ons probleem. Onze "vraagtekens" waren ook de hunne geworden; samen zouden wij trachten de sluier te lichten.

Met brief van 10.3.1977 werd ons dan gemeld dat de "Société d'Histoire d'Oissel", met de medewerking van het stadsbestuur en van de S.N.C.F., van 21 tot 29 mei 1977 een tentoonstelling organiseerde waarop onze vereniging werd uitgenodigd. Een uitnodiging die ons niet onverschillig kon laten omdat wij er een middel in zagen om:

- onze medewerkers te leren kennen en de relaties te verstevigen;
- bijkomende gegevens te verzamelen over een weliswaar bijna vergeten maar toch zeer belangrijke periode voor talrijke arsenaal mannen;

- onze aanwezigheid in Oissel, gedurende Wereldoorlog I, ook aldaar bij een ruimer publiek in herinnering te brengen en te wijzen op de verdiensten van "les petits cheminots belges";
- de activiteiten van onze vereniging en de historische rol van de Belgische Spoorwegen te onderstrepen.

Ondertussen werden te Mechelen niet alleen voorbereidende schikkingen getroffen voor het overbrengen van het ten toon te stellen materiaal maar er werd verder geijverd om onze reeds verworven informatie over "Oissel" aan te vullen. Ook "De Mijlpaal" moest een goed figuur slaan !

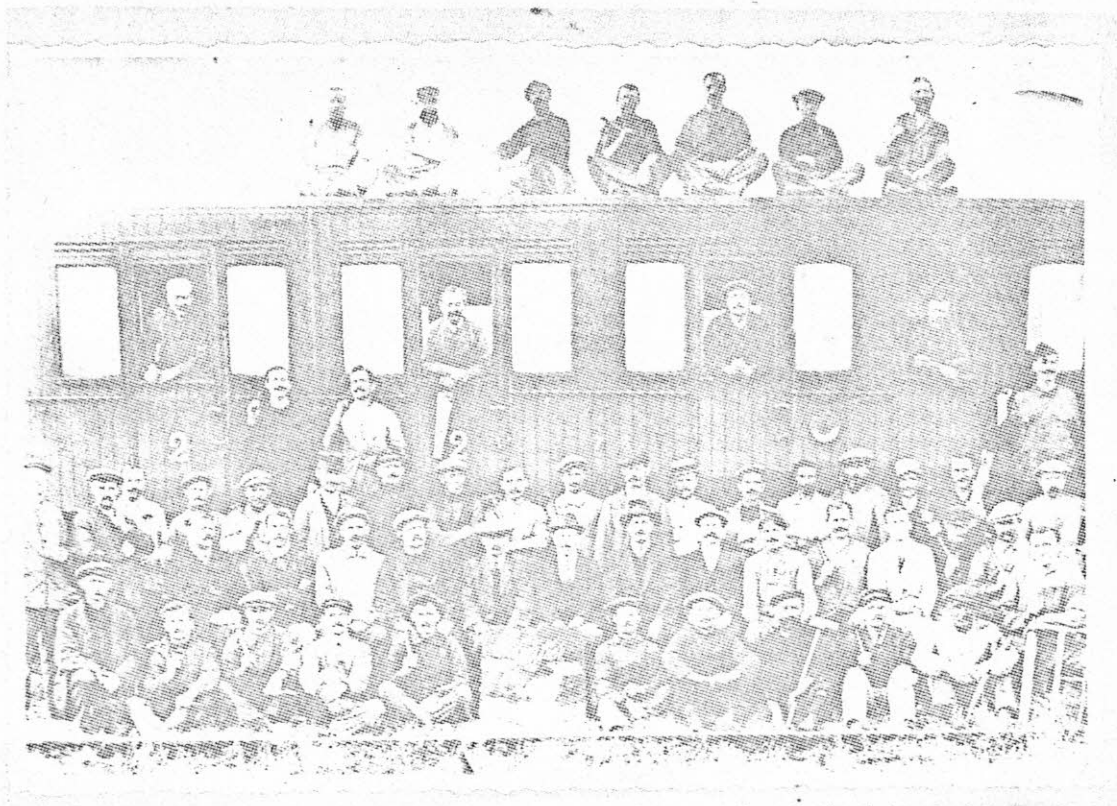

NAAR DISSEL

Na het ontvangen van de uitnodiging, om deel te nemen aan de tentoonstelling, werd het voorstel op onze vergadering van 17.3.1977 besproken en met algemene instemming aanvaard. Daar de voorwaarden nog onbekend waren bleken alleen de leden J.Goossens (voorzitter) en P.Servaes (archiefbewaarder) geneigd om de verplaatsing te maken. De afvaardiging zou dus beperkt blijven en de betrokkenen zouden zelf onderzoeken in welke mate de vereniging te vertegenwoordigen.

Op 25.3.1977 werd dan de "Société d'Histoire d'Oissel" kennis gegeven van ons voornemen en werden een paar suggesties gedaan omtrent het ten toon te stellen materiaal. Met brief van 18.4.1977 ontvingen wij antwoord uit Oissel en nadere informatie over de aard van de organisatie. Hieruit bleek zelfs:

- dat de door ons voorgestelde voorwerpen volledig pasten in het ontwerp van onze Franse vrienden;
- dat de plaatselijke vereniging er aan hield ons verblijf te Oissel ten laste te nemen;
- dat ook de onkosten voor het overbrengen van het materiaal door hen zou vergoed worden.

Ook deze foto wekte onze nieuwsgierigheid

Ondanks dit aanbod en om verschillende redenen werden geen bijkomende liefhebbers in onze vereniging gevonden om de verplaatsing te maken. De HH. Goossens en Servaes zouden dus zelf en dringend nagaan welk materiaal klaar te maken voor overbrenging. Hierbij zou men zich beperken tot zaken die als gift konden beschouwd worden. Anderzijds zouden ook zij zelf hun programma te Oissel bepalen.

Op 9.5.1977 werd naar Oissel geschreven dat onze komst mocht voorzien worden op donderdag 19.5.1977. Het tentoonstellingsmateriaal zou meegebracht worden om dit 's anderendaags te kunnen opstellen. Onze vertegenwoordigers wensten de vrijdag te benutten om opzoekingen te verrichten in het gemeentelijk archief van Oissel en van Elbeuf. De zaterdag zou verder worden kennis gemaakt met Oissel en de opening van de tentoonstelling bijgewoond. De terugkeer werd voorzien op zondag 22.5.1977. Al het aangebracht materiaal mocht worden aanzien als gift om het verworvene van de "Société d'Histoire d'Oissel" te verrijken.

Om onze Franse vrienden in de gelegenheid te stellen reeds voorbereidende schikkingen te treffen werd in bijlage het materiaal opgesomd dat zou worden meegebracht.

1. Een maquette van de mijlpaal te Mechelen - schaal 1/10. Hoogte ongeveer 75cm en voorzien van een vierkante sokkel van 40cm x 40cm. De maquette zelf is voorzien van een informatieplaatje.
2. Een stuk spoorstaaf (70cm) opgesteld in twee steunstukken zoals in België gebruikt van 1839 af. Spoorstaaf type: "evenwijdige", t.t.z. zonder voet.
3. Een steunstuk voor spoorstaaf type "1835"; buiten gebruik sinds 1839 door het veralgemenen van dwarsliggers.
4. Een tekening (hoogte 90cm - breedte 40cm) om de historiek van de spoorstaaf aan te tonen en de Nrs 2 en 3 te verduidelijken.
5. Zeven borden die een geheel vormen. Het betreft foto's van 31cm x 24cm met betrekking tot de Belgische aanwezigheid te Oissel (1914 - 1918).
6. Zes foto's (40cm x 30cm) in verband met de geschiedenis van de Belgische Spoorwegen (1) en voorstellende:

- opening van het Belgische spoorwegennet ter gelegenheid van de inhuldiging van de spoorlijn Brussel-Mechelen op 5.5.1835 (eerste spoorlijn op het Europese continent);

(1): Waarvoor wij oprechte dank verschuldigd zijn aan de Algemene Directie van de N.M.B.S. - Dienst Public Relations - die zo bereidwillig was ons deze mooie foto's te bezorgen.

- 6 fazen in de ontwikkeling van de Belgische Spoorwegen;
- de eerste lokomotief van Belgische konstruktie (in 1835);
- het station te Mechelen in 1843;
- aan de poort van de centrale werkplaats te Mechelen (1910);
- het vroegste rollend materieel in België;
- de nodige verklarende teksten bij voorgaande foto's.

7. Een groot paneel met foto van de St Romboutstoren te Mechelen.

8. Dokumenten

- a.a. - fotocopie van het P.V. betreffende de openingsceremonie van de Belgische Spoorwegen, afgekondigd met de wet van 1.5.1834;
- fotocopie van franstalige dokumenten (publikaties te Parijs en te Rijsel) uit 1835 over de Belgische Spoorwegen en waarin men zijn bewondering uitdrukt voor het Belgische initiatief.

9. Verschillende. Het betreft hier pakken folders omtrent de geschiedenis van en de bezienswaardigheden te Mechelen. Folders bestemd om uit te reiken aan de bezoekers en geïnteresseerden in de Mechelse tentoonstellingsstand te Oissel om er aldus onze aanwezigheid te onderlijnen. (2)

Terwijl dit alles in gereedheid werd gebracht werd eveneens contact genomen met Belgische douanediensten, ten einde bij de overbrenging van het materiaal geen moeilijkheden te ondervinden bij de grensoverschrijding. Gezien wij anderszijds vrijstelling wensten te bekomen van eventuele B.T.W. werd ons de raad gegeven inlichtingen in te winnen op de "Ambassade de France en Belgique - Service culturel", Regentlaan, 42 te Brussel.

Ook hier wees men ons op 10.5.1977 op eventueel gevaar wanneer de over te brengen voorwerpen aan de grens zouden worden aanzien "met geschiedkundige waarde". Na telefonisch contact te hebben genomen met de douane te Valenciennes werd ons aangeraden een vraag tot vrijstelling van B.T.W. te richten aan de directeur van de douane te Lille en ons verzoek te laten ondersteunen door de burgemeester van Mechelen. (3) Zie ook bijlage 1.

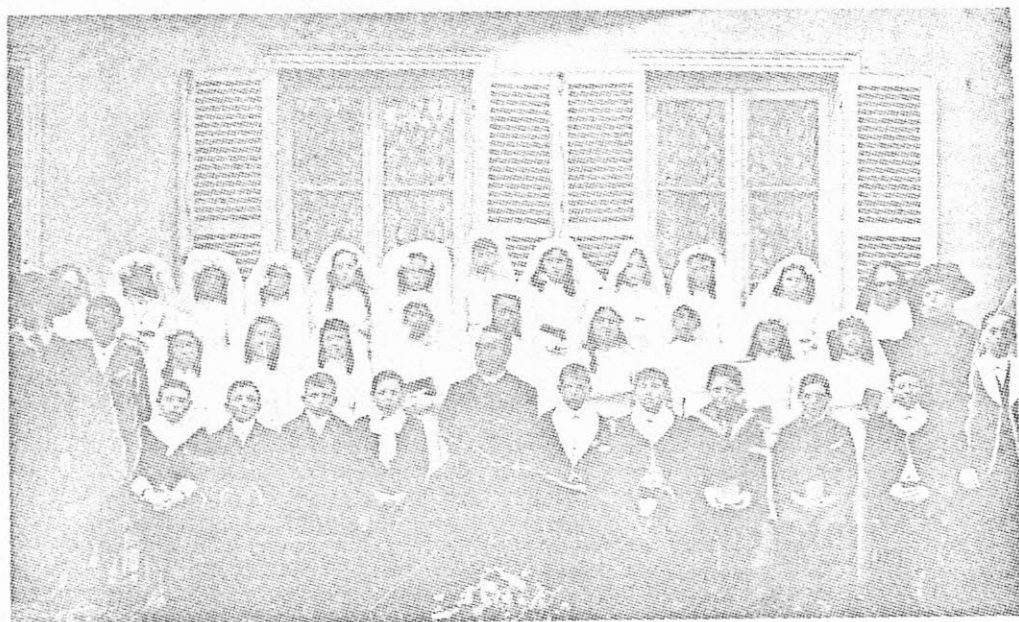
(2): Folders ons zeer vriendschappelijk ter beschikking gesteld door de heer Torfs, hoofd van de dienst Toerisme van de stad Mechelen.

(3): Onze erkentelijkheid gaat ook naar Mej. Maillet die zich geen moeite spaarde om ons op de juiste weg te helpen.

Nog dezelfde dag werd de aanvraag opgesteld en reeds op 12.5.1977 werd ons geantwoord dat wij van een uitzonderingsmaatregel konden genieten en de bevoegde dienst aan de grens te Rekkem onderrichtingen had ontvangen. Zie bijl. 2.

Onze vertegenwoordigers hadden de reis immers gepland over de weg om gemakkelijker het materiaal te kunnen meenemen en ook om ter plaatse een grotere bewegingsvrijheid te genieten voor het opzoekingswerk op de onderscheidelijke "mairies".

De moeilijkheden waren overwonnen, bleef nu te wachten op donderdag 19 mei 1977 want te 8u 's morgens zou men de reis aanvatten. In de stille hoop een massa bijkomende gegevens te verzamelen en zich nog beter rekenschap te kunnen geven van de levensomstandigheden van onze landgenoten, tijdens die moeilijke oorlogsjaren 60 jaar geleden, te Oissel.

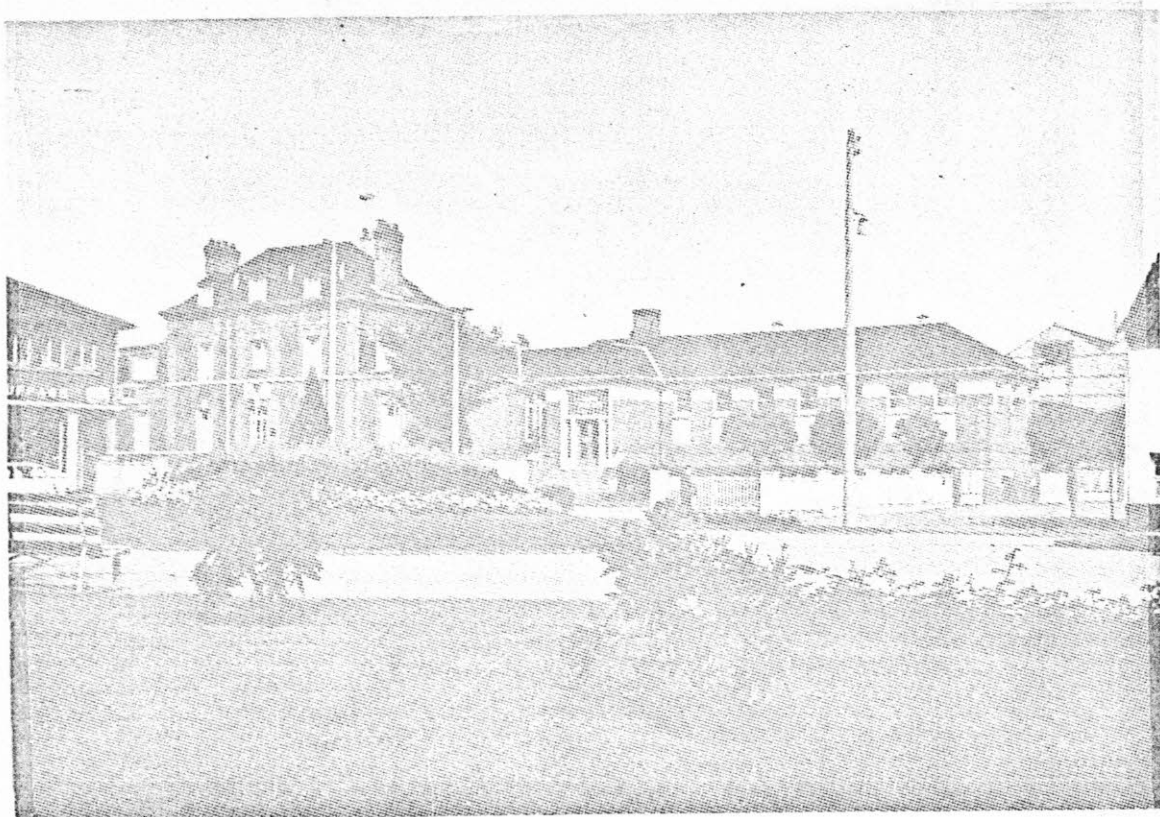

Elbeuf 1917 - Plechtige Communie

De houten barakken in Oissel konden niet alle Belgische spoor mannen herbergen. Velen van diegenen welke met hun gezin in Frankrijk ver toefden woonden in het nabijgelegen Elbeuf. Dat zij ook daar talrijk waren toont bovenstaande foto enigszins aan. Al de personen op de foto waren landgenoten.

Op O.H.Hemelvaartdag vertrokken onze beide afgevaardigden dan vanuit Meche-
len om in de omgeving van St Niklaas de autobaan E3 te nemen richting Rijsel.
Het was mooi weder en de grenspost te Rekkem vergde - voor het afstempelen
van de formulieren - weinig oponthoud. Te Bapaume werd de autobaan verlaten
en koos men de richting Amiens, wat de gelegenheid bood een vluchtige blik te
werpen op de verschillende kerkhoven die langs de baan reeds de herinnering
opriepen aan Wereldoorlog I. Daar de kans groot leek om in Rouen moeilijkheden
te ondervinden bij het zoeken naar Oissel (in grotere steden ontbreekt het
doorgaans aan aanduidingen naar kleinere lokaliteiten) werd te Poix de weg
genomen naar Forges-les-Eaux. Dit liet toe nadien de "Vallée de l'Andelle" te
volgen en via Pont-de-l'Arche de overkant van de Seine te bereiken in de on-
middellijke omgeving van Oissel.

De 400km waren overbrugd en het eerste oponthoud op de "Place de la Repu-
blique" wekte bij de bezoekers een zeer gunstige indruk van de stad. De ver-
zorgde straten en pleinen alsmede de talrijke gebouwen met sociale of kultu-
rele bestemming staken schril af tegen datgene wat werd gezien in de talrijke
andere lokaliteiten tijdens de reis. Voor OISSEL=CITE DES FLEURS kon onmiddel-
lijk begrip worden opgebracht.

OISSEL - Place de la République

VERBLIJF TE DISSEL

Zoals afgesproken begaf men zich allereerst naar het adres van de H. Bersegol, hameau des Roches, 47A te Dissel en voorzitter van de "Société d'Histoire d'Dissel", waar een charmante mevrouw Bersegol ons begroette en ook een en ander vertelde over Dissel en Normandië. Dat haar echtgenoot was weerhouden werd spoedig vergoed door de komst van de heer Quimbel, een bevoegdheid in verband met de "Chantier Belge" en die ons graag de resultaten mededeelde van zijn voorafgaandelijke opzoekingen.

De heer Quimbel - Avenue Saint Julien, 7 te Dissel - zou overigens onze begeleider zijn tijdens ons verblijf. Hij hield er ook aan om ons onmiddellijk te laten kennismaken met de voor ons voornaamste plaatsen van Dissel.

Eerst ging de tocht naar het "Château des Roches", waar ons 's morgens het ontbijt zou worden aangeboden, en daarna naar het "Château de la Marquise" waar wij een kamer zouden betrekken. Het waren telkens mooie kastelen met prachtig park en heerlijk zicht op de Seine. Vervolgens werd er halt gehouden aan het kerkhof om een groet te brengen aan de graven van de talrijke oorlogsslachtoffers en meer in het bijzonder aan de twee zeer waardig opgestelde en liefdevol onderhouden zerkjes van te Dissel overleden landgenoten.

VERSCHEMOET

Renaat J.

Soldaat

Opleidingscentr. Hulptr.

Geboren te Sinte-Kruis

Den 17.6.1894

Stierf voor België

Den 3.9.1916

PICKAERT

Joseph

Soldat

5e Régiment de ligne

Né à Tubize

le 9.3.1894

Mort pour la Belgique

Le 26 août 1916

Nadien begaf men zich naar het uitgestrekt terrein waar in 1915 de werkplaatsen werden opgericht voor de herstelling van het rollend materieel van de Belgische Spoorwegen. De terreinen - die vroeger verbouwd waren - werden door de Franse Staat onteigend om er op betonnen funderingen houten werkplaatskonstrukties op te richten. Na de oorlog werden de werkplaatsen in gebruik genomen door de industrieel en senator Perchot, eerst om materieel door de Amerikanen achtergelaten te herstellen voor de Franse Spoorwegen, naderhand om nieuw spoorwegmaterieel te bouwen. Later werden de werkplaatsen overgenomen door een firma "Commentery-Dissel" voor metaalkonstrukties. De "Chantier Belge" kreeg dra de

benaming "Ateliers Perchot", tot rond 1971 de toestand onhoudbaar werd en de werkplaatsen werden neergehaald en opgeruimd. Het terrein is nog steeds eigendom van de Franse Staat en alhoewel men er in 1971 aan dacht het voor huisvesting te bestemmen, na afbraak van de bouwwerken, onaangererd gebleven.

De heer Quimbel toonde ons de voor hem vertrouwde plaatsen, wat vergemakkelijkt werd door de achtergebleven funderingen en betonvloeren, midden onkruid en wild opgroeiend struikgewas.

Wij kunnen niet ontkennen een vreemd gevoel te hebben moeten onderdrukken bij onze wandeling op plaatsen waar 60 jaar geleden een enorme bedrijvigheid heerste van Belgische spoorwegmannen die op hun eigen wijze strede tegen de bezetter (op een klein gedeelte na) van hun vaderland. In de bevoering getuigen de schouwputten nog van hun vroegere functie, de betonnen sokkels voor werktuigmachines lijken er de wacht te houden en her en der liggen nog spoorwegorganen te wachten op een verzamelaar. Zelfs stuitblokken, voorzien van buffers, staan er nog als in een wildernis opgesteld hun verdere aftakeling verbeidend.

Langsheen het terrein werd destijds een weg aangelegd om aan beide zijden hiervan de houten barakken op te trekken voor de arbeiders. De barakken zijn thans verdwenen, alleen de aardeweg, die tot niets meer dient, ligt er nog tussen het struikgewas.

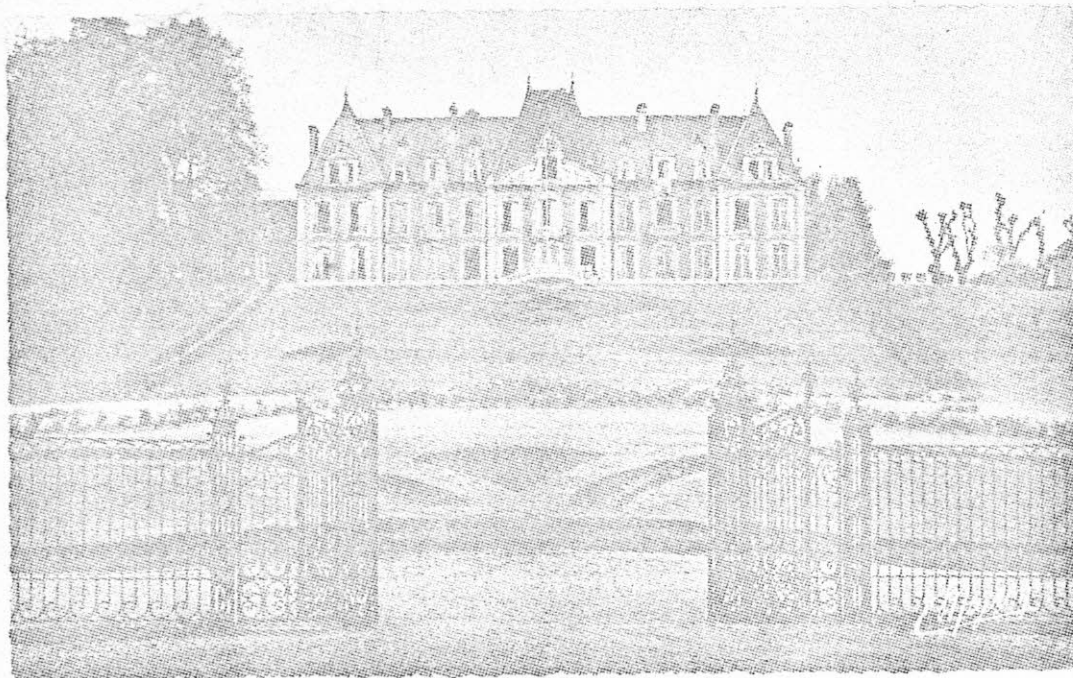
Iemand die er gedurende jaren heeft gewerkt en in de speciaal voor de Belgen opgerichte barakken heeft gewoond en geleefd, kan slechts met weemoed aan die periode terugdenken wanneer hij nu door het struikgewas zijn weg moet banen om de verschillende plaatsen te bezoeken waar zo veel herinneringen aan verbonden zijn. Zelfs de heer Quimbel - die na de oorlog in de werkplaatsen heeft gewerkt - vond geen woorden om zijn gevoelens weer te geven. Een stiekem achtergelaten autowrak en een wekelijks aangroeiende vuilnisbelt verraden er ten andere onze moderne tijd waarin weinig plaats is om over het verleden te mijmeren.

De "Chantier Belge" heeft zijn rol gespeeld. Later werd hij overbodig en vergeten. Misschien ligt het terrein alleen maar te wachten om morgen even belangrijk te worden benuttigd voor de vrijheid van de mens.

Onze eerste dag te Oissel werd verder afgerond ten huize van de heer Bersego. Bij een lekker tafelen hebben wij er niet alleen de Normandische keuken maar vooral de joviale gastvrijheid leren kennen en waarderen; waarvoor wij de familie ten zeerste erkentelijk zijn.

Vrijdag 20.5.1977

Na een flinke nachtrust in het "Château de la Marquise" begaf men zich tegen 8u30 naar het "Château des Roches", waar de heer Tisne zo vriendelijk was ons het ontbijt aan te bieden. Het betreft hier een prachtig kasteel, even buiten het centrum van Dissel, omringd door een mooi park van 20ha, waar thans ook het "Centre Jean L'Herminier" gevestigd is. Deze onderwijsinrichting voor tuinbouw onderricht - ook aan gehandicapten - werd opgericht in 1947, waardoor het kasteel, uit het begin van de XIXe eeuw, een sociale bestemming kreeg.

Château des Roches

Wat men hier niet ziet is het mooie uitzicht vanuit de eetzaal op de Seine.

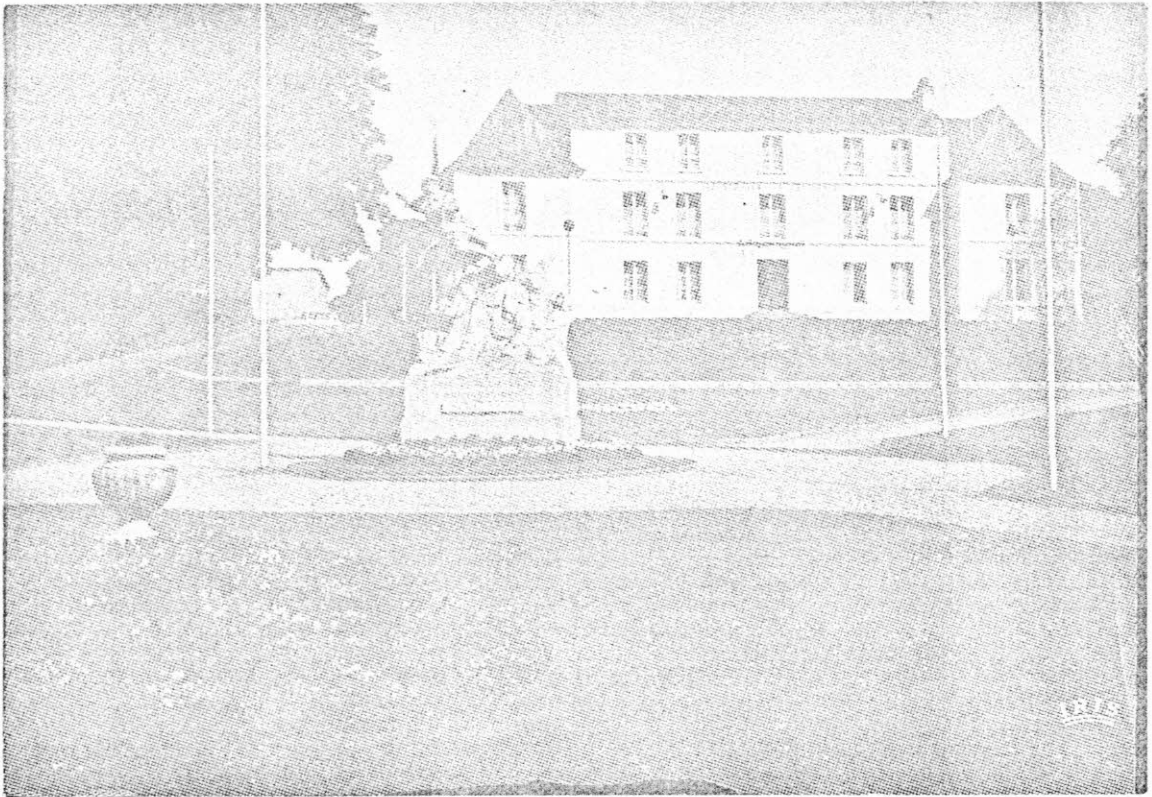
Zoals afgesproken kwamen ook hier de heren Bersegol en Quimbel hun opwachting maken om samen een bezoek te brengen aan het stadhuis en ons te introduceren bij de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Het was immers onze bedoeling om in de registers van 1915-1919 de gebeurtenissen (geboorten - huwelijken - overlijdens) te onderzoeken waarbij Belgische spoorwegmannen waren betrokken, om aldus een lijst te kunnen samenstellen van te Dissel tewerkgestelde landgenoten.

Wij wisten reeds dat de ongehuwden in de barakken, langsheen de "Chantier Belge", woonden en talrijke gezinnen in het nabijgelegen Elbeuf hun intrek hadden genomen. Tussen Elbeuf (Saint-Aubin) en de "Chantier Belge" zorgde 's morgens en 's avonds een speciale trein voor het vervoer van onze spoorwegmannen.

Door de registers van Dissel hoopten wij echter iets meer te vernemen omtrent de werkplaatsbevolking. Ons vermoeden bleek niet overdreven en in bijlage

kunnen wij nu tal van feiten bevestigen. Verder hebben wij zelfs een klaardere kijk op de levensomstandigheden.

Het stadhuis te Dissel

Hier worden de registers bewaard met vroegere gebeurtenissen die de herinnering oproepen aan talrijke te Dissel gevestigde landgenoten.

Hierbij past weeral een woord van dank aan de heer Quimbel die reeds vroeger de parochieregisters op de pastorie had laten nakijken en ook daar tal van gegevens verzamelde die onze interesse verdienden.

De klok was echter niet stil blijven staan en 's middags dienden wij ons naar de familie Bachelet, 41, rue Victor Malo, te begeven voor het middagmaal. Ook hier was de verwelcoming zeer hartelijk en had men er aan gehouden eveneens de heer Corvaisier uit te nodigen. De heer Corvaisier was tot voor 2 maanden burgemeester van Dissel en zijn 24-jarige ambtsperiode als "maire" stonden er borg voor dat ons een en ander over de stad zou verteld worden.

Het middagmaal was niet alleen zeer lekker maar ook bijzonder uitgebreid, waarbij de fijnste dranken niet werden gespaard. Ook van de vele herinneringen van de heer Ch. Bachelet werd nota genomen om ze te gelegener tijd in het licht te stellen.

Na nog een kort bezoek ten huize van de heer Corvaisier, Allée des Maronniers was het de hoogste tijd om ons naar het "Château de la Marquise" te begeven en er in het ons voorbehouden salon het tentoonstellingsmateriaal te schikken.

Door de vele affiches te hebben opgemerkt in Oissel wisten wij reeds dat de tentoonstelling in het teken zou staan van de spoorweg (zie bijlage 3). Toch waren wij nog verwonderd de materiaal massa te zien die door allerhande instanties werd aangebracht. Ook de S.N.C.F. had er aan gehouden vertegenwoordigd te zijn, buiten de inbreng van verscheidene werkplaatsen (o.a. Sotteville), "Les Amis du Rail" en verscheidene groeperingen van spoorwegliefhebbers.

Oissel : "Château de la Marquise"

In dit kasteel worden niet alleen de wetten op de gastvrijheid geëerbiedigd maar werd ook de tentoonstelling gehouden van de "Société d'Histoire d'Oissel" met de spoorweghistoriek als voornaamste onderwerp. De tuinen rond het kasteel beslaan 5ha en kunnen worden aanzien als "un petit Versailles". Ons logies in dit kasteel zullen wij echt moeilijk kunnen vergeten.

Wegens de goede organisatie ondervonden wij bij de uitstalling geen moeite, temeer daar onze Franse vrienden in de bres sprongen om een helpende hand te reiken. Hierbij onderscheidde zich vooral Mevrouw Saliot door tevens het kleur effect te verzorgen.

De avond werd genoeglijk doorgebracht bij de heer Quimbel, avenue Saint Julien 7, die werkelijk niet wist hoe zich uit te sloven om het ons prettig te maken. Oude herinneringen aan "le Chantier Belge" werden opgerakeld en gepreciseerd, te veel om allemaal te vermelden. Zelfs van de muziekmaatschappij en de vereniging voor koorzang, te Oissel destijds opgericht door onze Belgische uitgeweken spoorwegmannen.

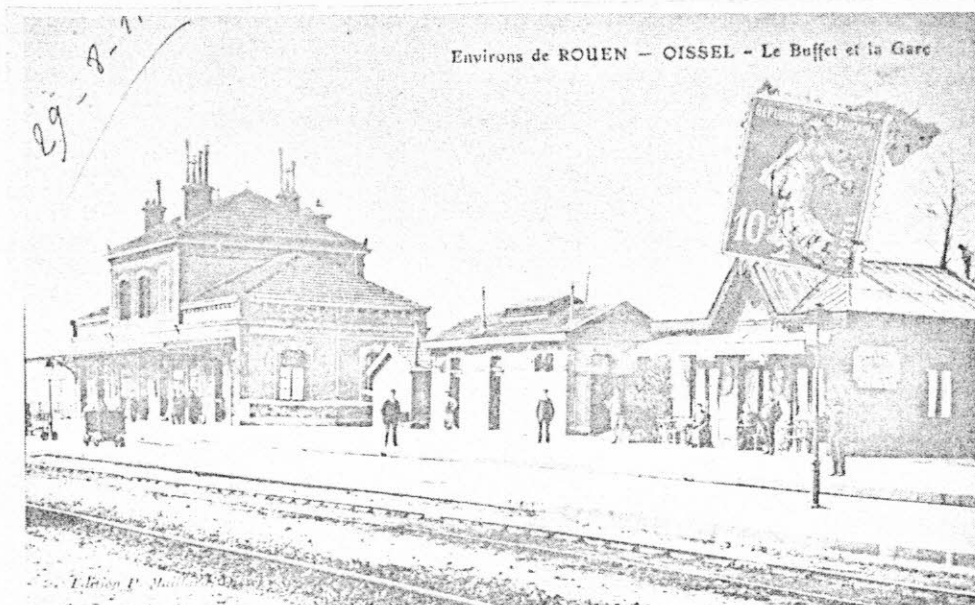
Met een korte wandeling door de stille stad werd de dag besloten, vol verwachting voor wat de openingsdag van de tentoonstelling ons zou brengen.

Zaterdag 21.5.1977

Bij het ontwaken in het "Château de la Marquise" merkte men onmiddellijk dat het opnieuw een sombere dag zou worden en het fototoestel nogmaals best in de koffer kon blijven. Ook in Normandië is het niet iedere dag zonnenschijn. Ons programma zou er echter weinig door gehinderd worden want ieder uur was aan een of andere activiteit voorbehouden.

Wat minder normaal was waren de militairen in het kasteel. Niettegenstaande de "Société d'Histoire d'Oissel" het tentoonstellingsmateriaal voor 32 miljoen oude Franse francs had laten verzekeren, werd ook het nodige gedaan om de stand dag en nacht te laten bewaken door te Oissel gekazerneerde soldaten.

Na het ontbijt in het "Château des Roches" hadden wij een afspraak met de Mauche, adjunct stationschef en regionaal medewerker voor "La Vie du Rail", om er in het station te Oissel de spoorweginstallaties te bezoeken. Eigenlijk niet zó veel bijzonders maar voor ons dan toch interessant omdat het hoofdgebouw - opgericht in 1846 (de spoorlijn Paris-Rouen werd ingehuldigd op 2.5.1843) - zoveel gelijkenis vertoont met het eerste stationsgebouw te Mechelen.

In dit spoorwegstation zagen wij nog een uitwijkspoor met spoorstaven "à double champignon".

De installaties waren betrekkelijk oud en velen van onze landgenoten, die jaren te Oissel hebben gewerkt, zouden nog gemakkelijk talrijke details herkennen.

Tegen 10u stond opnieuw het stadhuis op ons programma, om er verder te snuffelen in de oude registers van de burgerlijke stand. Wij gaan hier niet detaileren omdat de resultaten van onze opzoekingen achteraan in onderhavig verslag worden opgesomd. Alleen wijzen wij er op genoemde registers te hebben afgewerk

maar geen tijd te hebben gevonden om ook in de bevolkingsregisters sommige wetenswaardigheden op te diepen. Om zelfde reden kwam er niets in huis van een verplaatsing naar Elbeuf, hoezeer wij dit ook hadden gewenst.

Voor het middagmaal werden wij uitgenodigd bij de familie Herment, Allée de la Varende, Imm. 900 Appt. 1013, Cité Boieldieu te Oissel. Onnodig te zeggen dat het er ook hier feestelijk aan toe ging en wij van een meer dan gewone gastvrijheid genoten. De spontaniteit waarmee ons sommige toestanden te Oissel onbevangen werden verklaard getuigden van een kameraadschappelijke openhartigheid.

Na het gewaardeerd middagmaal haastten wij ons naar het "Château de la Marquise" waar te 15u de opening zou plaats hebben van de tentoonstelling.

Du 21 au 29 mai
au château de la Marquise :
Exposition
sur le chemin de fer

La Société d'histoire de Oissel avec la municipalité, sous l'égide de la S.N.C.F. et de la « Vie du Rail », présente une exposition sur le « Chemin de fer ». Celle-ci se tiendra au château de la Marquise, dans le parc du jardin public d'Oissel du 21 au 29 mai. Les horaires sont les suivants :

Samedi 21 et 28 de 14 h 30 à 19 heures.

Dimanche 22 et 29 de 10 heures à 12 heures et de 14 h 30 à 19 heures.

Du lundi 23 au vendredi 27 de 17 heures à 19 heures.

En outre, le mercredi 25 mai, la S.N.C.F. présentera au public une locomotive à vapeur type 231 en gare d'Oissel. A cette occasion des ramassages avec un mini-bus de la municipalité permettra aux enfants des quartiers du Palais et des Roches de se rendre à la gare, les horaires étant les suivants :

Au Bel-Air, place des Coops, rue des Ecoles, résidence Saint-Julien : départs à : matin 8 h 45, 9 h 15, 9 h 45, 10 h 30. Dernier retour 11 h 30. Après-midi : 13 h 45, 14 heures, 14 h 45, 15 h 30, 16 h 45, 17 heures.

- Pour Les Roches : matin : 10 heures et 11 heures, dernier retour vers midi. Après-midi : 13 h 30, 15 h 15, 16 h 30, 17 h 30 dernier retour.

L'exposition bénéficiera du concours exceptionnel d'une association belge de cheminots, association « De Mypaal », des Malines qui a reproduit un convoi militaire, le premier sur la sol européen et apportera entre autres objets, un bout de rail monté dans deux coussinets, employés dès 1839.

Il faut souligner l'effort exceptionnel de la S.N.C.F. grâce à l'efficacité de son directeur régional, M. Blanc, puisque dix maquettes seront présentées dont une des ateliers de Quatre-Mares, de dimensions imposantes. Des personnes privées apportent aussi leur concours en prêtant des pièces et documents auxquelles elles sont très attachées et qui sont autant de curiosités.

- Par ailleurs, un peu en dehors de ce thème qu'est le « Chemin de fer », des objets, photos, coiffes, dessins et même des pierres taillées du paléolithique (trouvées à Oissel) seront exposées. Nos anciens y verront de vieux souvenirs...

Uit de krant "paris-normandie" van 19.5.1977.
Dat men van "colonne milliaire" een "convoi militaire" maakte nemen wij niemand kwalijk.

De belangstelling in de verschillende salons en de geanimeerde interesse stonden borg voor een verder succes. Boven de deuropening van "ons" salon hadden onze Franse vrienden een geapprecieerde en uitnodigende slagzin aangebracht en ons materiaal werd nog aangevuld met een en ander dat paste in het Rubensjaar. Een schaalmodel van een stoomlokomotief type Crampton - vervaardigd in 1852 - zou ook bij de onverschilligste bezoekers de interesse wekken.

Bij de openingsplechtigheid werd het woord gevoerd door de heer Bersegol en vervolgens door de huidige "maire" van Dissel. Ondanks dat op hetzelfde tijdstip te Dissel een interdepartementeel congres van de P.C. plaats had, wist de "mair" zich vrij te maken om aan de inrichters van deze kulturele manifestatie zijn blijken van aanmoediging te betonen. Ook zou hij nog de verschillende stands bezoeken en zich door de tentoonstellers graag laten voorlichten over het essentiele van hun bijdrage. De aanwezigheid van "Mechelen" werd ten eerste gewaardeerd. Een zelfde interesse werd ondervonden van de heer Blanc, regionaal directeur van de S.N.C.F., die tijdens zijn toespraak de bijdrage van de spoorweg in de economische ontwikkeling belichte.

Na een heildronk werd de tentoonstelling voor geopend verklaard en dienden wij ons naar "ons" salon te begeven om de talrijke bezoekers zo nodig te informeren.

Blason du turbotrain "Ville de CAEN"

ASSOCIATION "DE MIJLPAAL" - ATELIER CENTRAL
S.N.C.B. - MALINES (Belgique)

Maquette de colonne milliaire

*Rail (type parallèle) monté sur coussinets
utilisé en Belgique à partir de 1839*

Coussinet type 1835

Historique des rails

Histoire du chemin de fer belge

Tour St Rombaut à MALINES

*Procès verbal de la cérémonie inaugurale
du chemin de fer le 1er Mai 1834*

CENTRE MT - LE HAVRE

Plaquette du train présidentiel du 22 Mai 1937

Uit het tentoonstellingsprogramma

Zoals reeds vroeger bij andere gelegenheden ondervonden verkoos het publiek ook hier foto's en andere kijkstukken die minder inspanning vergden. De benaming "colonne milliaire" werd moeilijk begrepen en voortdurend moesten wij bij springen om die benaming bevattelijk te maken. Dat België het eerste land van

het kontinent was om het durvend initiatief te nemen, voor de aanleg van een spoorwegennet, was eveneens minder gekend. Anderzijds riepen onze oude foto's, van Belgische spoorwegmannen te Oissel, bij vele bezoekers iets wakker en mochten wij herhaaldelijk luisteren naar tal van familiegeschiedenissen. Al diegenen die met Belgische families waren verwant voelden zich bijzonder aangetrokken tot onze stand, waar wij hen steeds opnieuw mochten begroeten.

Ook zullen wij nooit de heer Bartholomé vergeten, die bij het bekijken van onze folders (geschiedenis van en bezienswaardigheden te Mechelen) tranen in de ogen kreeg. De heer Bartholomé was afkomstig van Luik maar woont te Oissel. In 1914 vormde hij met 64 anderen de voorhoede van een legereenheid. Te Sinte Kathelijne Waver (nabij Mechelen) werden zij zodanig onder vuur genomen dat er van hun groep slechts twee overbleven. De heer Bartholomé werd hierbij gekwetst. Een herinnering aan het Mechelse riep bij hem gevoelens op die moeilijke bedwingen waren.

Ondanks wij niet alle tentoonstellingsdagen zouden meemaken, weten wij reeds dat de manifestatie een succes tegemoet ging. Bij ouderen werden gebeurtenissen die vervaagd waren opnieuw in herinnering gebracht en onze "cheminots kwamen telkens goed uit de verf; door de aanwezigheid van voldoende bewijsstukken bleken de jongeren zeer ontvankelijk; wij zelf - de tentoonstelling vormde slechts de gelegenheid voor ons bezoek - hebben er enorm veel geleerd. "Oissel" is voor ons geen ongekend begrip meer maar vormt een stukje spoorweggeschiedenis dat voor de ouderen onder ons dringend uit de vergeethoek moet worden gehaald, al zij het maar om het geloof in zijn verdiensten niet te vernietigen.

De eerste dag van de tentoonstelling werd besloten met een "koud buffet" voor alle medewerkers van de inrichtende kring; waar wij niet alleen vriendelijk werden toe uitgenodigd maar er de eregasten vormden.

Hoe het er aan toe ging en hoe het afliep ? Schitterend !

SAMEDI 21 MAI 77

Nous organisons un Buffet Campagnard dans une salle du Chateau de la Marquise dès 19 H 30.

Si vous désirez y prendre part faites nous le savoir avant le 14 MAI.

Nous demandons une somme de 40 F. par adulte et demi-tarif pour les enfants de moins de 10 Ans.

Espérant vous compter parmi nous.

SOCIÉTÉ D'HISTOIRE
D'OISSEL

Merci.

Siège social : MAIRIE

Zondag 22.5.1977

Voor de laatste maal namen wij het ontbijt in het "Château des Roches" waar de heer Bachelet ons vóór de afreis nog even kwam groeten. Nadien vertrokken wij huistoe . . . in bedrukte stemming. Een bewijs dat men iets moest achterlaten.

Zelfs wanneer ons bezoek aan Dissel na enkele kilometers plots zo ver achter ons scheen te liggen hadden wij stilte nodig. Stilte om in gedachten bij onze Franse vrienden te vertoeven, in een gemeenschappelijk verlangen en met eenzelfde probleem worstelend: "Hoe al die vrienden te danken voor al hetgeen ons geboden werd?" Wij genoten er immers niet alleen van een buitengewone gastvrijheid maar leerden er ook onze eigen voorgangers kennen. Niet in persoon, maar wel door wat zij presteerden, hoe zij leefden en . . . hoe hun bijdrage voor de vrede stilaan vergeten werd.

Voor vroegere gebruiksvoorwerpen wordt soms veel geld geboden. Het staat zo leuk in een interieur. Zouden wij er niet goed aan doen ons meer in de eerste gebruikers van die oude voorwerpen te interesseren; in de mensen zelf?

BEREIKTE RESULTATEN

Met de hierna vermelde gegevens over de "periode Düssel" willen wij niet de pretentie hebben er nu alles van te weten. Het is alleen onze bedoeling eens de reeds verworven informatie te ordenen. Wij zijn er stellig van overtuigd slechts een tipje van de sluier te kunnen lichten. Onze inlichtingen vormen nog een pover begin. Mogelijk moeten wij zelfs sommige standpunten kortelings herzien. Dit mag ons echter niet beletten vrijmoedig ons oordeel te geven lang voor wij "rond" zijn.

X
X X

Toen Wereldoorlog I uitbrak en ook België in de gruwel betrokken werd, was dit voor alle landgenoten een verrassing. Een verrassing omdat men geloofde in zijn neutraliteit en zelfbeschikkingsrecht. Desondanks stelde ons leger zich heldhaftig te weer en werd de Duitse opmars op talrijke plaatsen sterk vertraagd. Dit had tot gevolg dat de niet gemobiliseerde spoorwegmannen in sommige streken gelegenheid kregen tot vluchten. De door de vijand begane excessen op de onder de voet gelopen burgerbevolking had paniek gezaaid met echt sneeuwbaaleffekt. Zo trokken talrijke spoorwegmannen uit het noorden van het land naar het veilige Holland, terwijl deze uit het zuiden hun heil zochten in Frankrijk.

Samen met de terugtrekkende troepen en de vluchtelingentreinen werd ook het Belgisch rollend materieel van de spoorweg geëvacueerd en kwam een groot deel hiervan uiteindelijk in Frankrijk terecht, waar het nuttig zou ingeschakeld worden voor de transporten van de geallieerden.

Wanneer de bezetter in ons land een oproep deed om het werk te hernemen in de centrale werkplaatsen kwam daar doorgaans niets van in huis. Ofwel was het personeel nog op vlucht, ofwel weigerde men te werken voor de vijand. Met een klein aantal bereidwilligen kon geen dienst worden verzekerd zodat de werkplaatsen gesloten bleven. Spijtig voor de stadsbevolking want de stad Mechelen werd gestraft (zie bijlage) en nog later zouden zelfs talrijke spoorwegmannen worden opgeëist voor arbeid in Duitsland. Een gedenkteken op het Wegvoeringsplein te Mechelen-Nekkerspoel herinnert ons nog aan de triestige gevolgen van die onmenselijke maatregel.

Iedere arsenaalman weet nochtans dat rollend spoorwegmaterieel slechts kan in dienst blijven wanneer het tijdig en met vakmanschap wordt onderhouden en hersteld. Dat wisten ook de verantwoordelijken van onze Staatsspoorwegen die in Rouen vertoefden terwijl de Belgische Regering in Le Havre was ondergebracht. Zodra de legers aan het front omzeggens permanente stellingen hadden ingenomen was er dan ook noodzaak aan een eigen centrale werkplaats voor het Belgisch rollend materieel dat in Frankrijk dienst deed.

Dit was dus geen probleem uitsluitend voor de Belgische Staatsspoorwegen maar een probleem dat ook door de geallieerden - alsmede voor de verdediging van Frankrijk - ernstig diende aangepakt.

Om een - uiteraard voorlopige - centrale werkplaats op te richten zijn er terreinen nodig. Die vond men in de omgeving van Rouen, te Oissel dat zich over 7,5km langsheen de Seine uitstreckte, waar door de Franse Staat in kultuur gebrachte gronden stande pede werden onteigend. Wij menen dat dit begin 1915 reed gebeurde en dat men ook onmiddellijk begon met de bouw van de funderingen voor de werkplaatsen. De ateliers zelf werden opgetrokken in hout. Niet zo maar wat planken tegen mekaar maar zeer soliede konstrukties, want zij zouden in gebruik blijven - zij het dan met een andere bestemming - tot 1971.

Wie met de uitvoering van deze werken belast werd weten wij niet. Wij vermoeden dat het Belgen waren - andere dan het leger - omdat men in de huwelijksakte van Maurice Hautekiet met Mathilde Lemaire, op 12.5.1917 te Oissel, schreef

"Instituteur de l'Ecole Belge, residant à Oissel hameau des Bruyeres, depuis deux ans ..."

14
Mariage de
Maurice Louis Joseph
Hautekiet
et de
Mathilde Pharaïde
Lemaire
12 Mai

10379

Le douze Mai mil neuf cent dix sept à dix heures du matin devant nous Gustave Bernand aigriot en Maire d'Oissel, officier de l'Etat, Civil de l'Etat ont comparu publiquement en la dite commune Maurice Louis Joseph Hautekiet Instituteur de l'Ecole Belge, residant à Oissel hameau des Bruyeres, depuis deux ans, né le quatorze Janvier mil huit cent quatre vingt deux à Vladsloot, Belgique, fils majeur de Henri Frederic Hautekiet, et de Romane Waejaert; veuf de Alice Marie Jacquie, decedee le vingt deux Mai mil neuf cent quatorze, à Oostduinkerke d'une part, Et Mathilde Pharaïde Lemaire, sans profession, residant à Oissel hameau des Bruyeres, depuis environ deux ans,

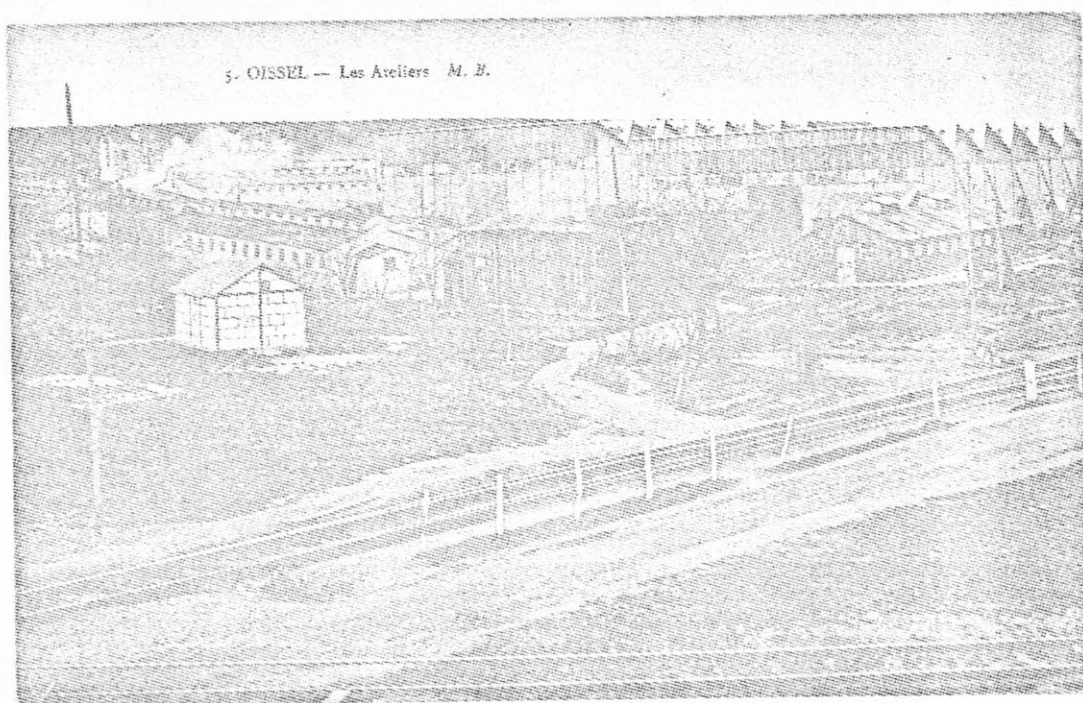
In 1915 was er dus reeds een Belgische school te Oissel en dan nog wel in de heide of in de zone waar ook de werkplaatsen verschenen.

Anderzijds moeten wij toegeven dat in 1915 slechts twee kinderen van Belgische ouders te Oissel werden geboren: Frans De Conink op 21.4.1915 en Georges Van de Winkel op 15.8.1915.

Hoe dan ook van midden 1916 af vermelden de registers van de burgerlijke stand talrijke gebeurtenissen, zodat mag aangenomen worden dat de werkplaatsen dan reeds in volle bedrijvigheid waren.

De eerste dienstnemers waren waarschijnlijk franstalige "cheminots belges" die wegens de oorlogsomstandigheden in Frankrijk verbleven. Deze die in Nederland hun tijdelijk verblijf hadden werden midden 1916 opgeroepen. Hun indiensttreding te Oissel verliep niet steeds van een leien dakje. Doorgaans trok de opgeroepen spoorwegman dan alleen via Engeland naar Frankrijk en volgde het gezin een tijdje later. Voor de herberging van de vrijgezellen waren er inmiddels te Oissel een 20-tal barakken opgericht met elk 30 bedden. Verder was er een kantien en het nodige sanitair, zodat de Belgische kolonie er zeer zelfstandig leefde en weinig gemeen had met de plaatselijke bevolking. Zelfs de eetmaalen, 's morgens, 's middags en 's avonds, konden tegen een gunstprijns worden bekomen in twee daarvoor speciaal ingerichte barakken.

Diegenen die hun gezin lieten overkomen ondervonden aanvankelijk meer moeilijkheden wegens onvoldoende huisvesting te Oissel. Velen namen dan ook hun intrek te Elbeuf, St Aubin, Caudebec of St Etienne.

Zicht op een deel van de werkplaatsen en barakken

Ondertussen groeiden de werkplaatsen te Dissel steeds maar uit. Zo waren er herstellingswerkplaatsen voor lokomotieven, voor rijtuigen en een derde voor wagens. Er was ook een smidse, een gieterij, een zagerij, een fabrikatiewerf en een elektrische centrale. Het terrein van ongeveer 80ha (2000m lang op een gemiddelde breedte van 400m) bood verder nog plaats aan een magazijn, burelen, barakken voor logement en sociale voorzieningen en voor een uitgebreid sporen net.

Wat ons ook intrigeert in Dissel was het bestaan van twee afzonderlijke afdelingen duidelijk van elkaar gescheiden. Zo zou er een afdeling geweest zijn voor gewone spoorwegmannen en een andere voor het "veldleger". Dit "veldleger" zou bestaan hebben uit vrijwilligers met militaire verplichtingen. Hierin werd gerecruteerd voor het personeel in de onderhoudspost van de spoorweg te Avekapelle, in het nog onbezette België maar nabij het front. Daar de leden van het "veldleger" soms ook de naam kregen te behoren tot het "geld"-leger, menen wij dat aan de eenheid zekere geldelijke verdiensten verbonden waren. De juiste toedracht hebben wij nog niet kunnen achterhalen, alhoewel wij benieuwd zijn omtrent de benaming "veldleger". Ook dit personeel leefde eventueel in gezinsverband, hetzij te Dissel hetzij in een van de reeds vroeger geciteerde lokaliteiten.

Dat ook de organisatie van de tewerkstelling alle aandacht verdiende bewijst het feit dat 's morgens een trein het personeel ging ophalen tot Elbeuf-St Aubin en dit tot in de aanhorigheden van de werkplaatsen bracht. 's Avonds zorgde dezelfde trein voor de terugreis. Wegens de oorlogsomstandigheden kregen onze mannen niet veel respijt, want slechts om de veertien dagen kreeg men een zondag rust. Ondanks onze gegevens omtrent personen en functies nog beperkt zijn, zien wij in "Wie heeft in Dissel gewerkt?" dat er toch minstens 10 technische ambtenaren waren, zodat men wel van een echt korps mocht gewagen.

Nog uit Dissel

Omtrent de verscheidenheid van het te herstellen materieel hebben wij tot heden evenmin zekerheid. Onder de lokomotieven waren er enkele van het type 36. Men wist ons zelfs te vertellen dat deze lokomotieven in 1917 werden gedemon- teerd en te Le Havre verscheept voor Rusland. Zij hadden Jekatherinaslov als bestemming maar geraakten er niet wegens de ondertussen uitgebroken revolutie in Rusland. Te Dissel werd het demonteren stopgezet en de lokomotiefonderdelen (met Belgische begeleiding) die reeds verzonden waren keerden via Zweden en Noorwegen terug naar Dissel voor hersamenstelling.

Men kan zich nu de vraag stellen hoe de bevolking van Dissel reageerde op die Belgische invasie. Er woonden immers talrijke Belgische gezinnen (van 1916 af) en ook de vrijgezellen uit de barakken zullen - oorlog of geen oorlog - de bloemetjes wel eens hebben buiten gezet in het centrum. Wanneer men weet dat Dissel in die tijd maximum 4000 inwoners telde, waarvan talrijken waren gemobi- liseerd, dan hoeft het geen betoog dat de Belgische aanwezigheid zijn stempel drukte op het dagelijkse leven.

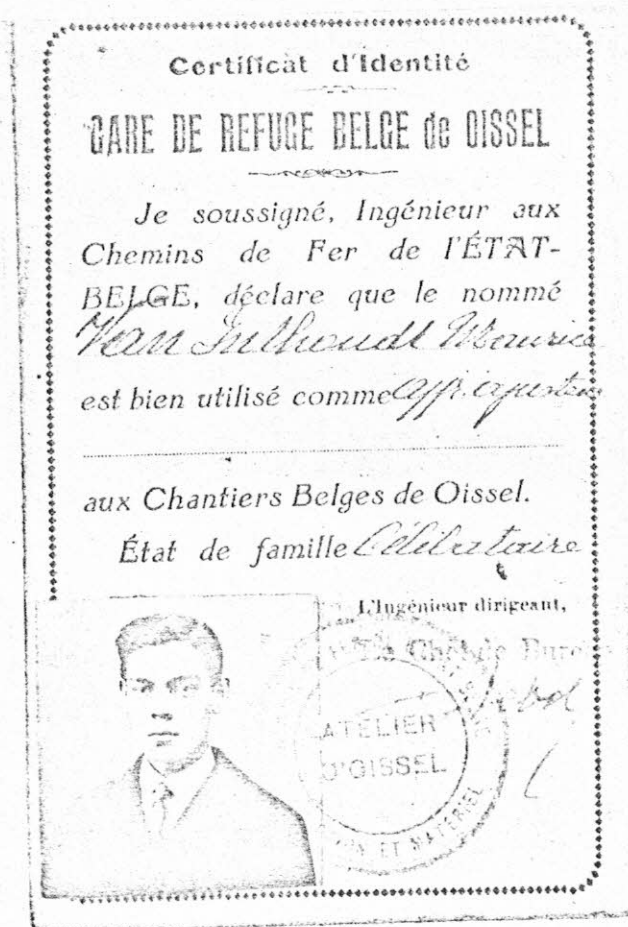
Er is een spreuk die zegt: "Waar 3 Belgen samenkomen wordt er een vereniging gesticht". Dissel was hierop geen uitzondering. Zo stichtten onze landgenoten aldaar niet alleen een muziekmaatschappij maar ook een zangvereniging en zelfs een toneelafdeling. Hun kunnen toonden zij dan in de feestzaal, opgericht in de spoorwegaanhorigheden, maar ook in het dorpscentrum (toen was er nog geen sprake van "Ville de Dissel" zoals nu). Dergelijk optreden was voor de mensen van Dis- sel - waar nog geen plaatselijke muziekmaatschappij bestond - een heel evene- ment. Voor onze spoorwegmannen waren soortgelijke vrije tijdsbestedingen noch- tans een noodzakelijkheid om ook de ontspanning in goede banen te houden. Wan- neer ingenieur Van Aerde - later hoofdingenieur in C.W. Mechelen - een of ander instrument bespeelde zal hij als bezorgde huisvader wel geweten hebben waarom hij die verpozing voor de werknemers bracht. Zegt men ook thans nog niet: "Mu- ziek verzacht de zeden" ?

Maar onze barakkenbevolking wenste soms ook wat anders. Zo trokken sommigen, op hun vrije dag, te voet tot St Etienne om daar de tram te nemen tot Rouen. Anderen hielden minder van een grootstad en zochten een stemmige dansgelegen- heid te Elbeuf, gezien Dissel hiervan gespeend was.

Nog anderen bleven in de buurt en zochten een tijdverdrijf in de nabijgele- gen herbergen. Dat bij onze spoorwegmannen de Vlamingen de meerderheid vormden verklaart misschien ook dat tussen de werkplaatsen en het station een door Belgen geëxploiteerde herberg een uithangbord droeg "In den Welkom". Andere landgenoten - uit Antwerpen - hadden soortgelijke instelling nabij de werk- plaatsen, op de steenweg naar St Etienne. Hier heette de lokroep "In den Zoeten Inval". Stel U voor, te Dissel ten zuiden van Rouen, minstens twee café's met een onvervalst Vlaams uithangbord. Wel een bewijs dat onze landgenoten er niet bijliepen voor spek en bonen maar een belangrijk bevolkingsgedeelte van Dissel uitmaakten en even gemakkelijk als de Fransen een canette (bier) of een cho-

pinne (wijn) gingen drinken. Zouden het anders wel echte landgenoten geweest zijn ?

Terwijl in de werkplaatsen het werk voortging en men de onderneming kon aanzien als de centrale werkplaats van de Belgische Spoorwegen in onbezet gebied, werd er ook aan de toekomst gedacht. Regelmatig kwamen er militairen van het Belgisch leger hun vakproef afleggen met het oog op een mogelijke aanwerving na de krijgsverrichtingen. Van 1918 af werden er zelfs leerjongens aangenomen in de verschillende beroepen. Doorgaans waren dit zonen van reeds te Oissel tewerkgestelden en die met hun ouders in de omgeving verbleven. Of er voor deze categorie veel van scholing in huis kwam weten wij niet. Wij aanzien "leerjongens" dan ook meer als een soort helpers die zich na verloop van tijd het vakmanschap konden eigen maken. De spreuk "Al doende leert men" indachtig kwam het er op aan voldoende ondervinding op te doen om later als volwaardige vakmannen te worden benuttigd.

Fotocopie van een zorgvuldig bewaarde identiteitskaart uit die periode.

Kinderen worden echter groot en met het voortduren van de oorlog, waar maar geen einde aan kwam, kwamen zij ook tot rijpere leeftijd. Samen met andere vrijgezellen wensten zij ook wat anders dan het gedirigeerd vermaak in de feestzaal van de "Chantier Belge" of het Vlaams volksvermaak in genoemde herbergen. Waarschijnlijk voelden zij zich ook reeds opgenomen in de inheemse bevolking en wa

wederzijds de schroom overwonnen. Geleidelijk werd er met de bevolking van Dissel verbreederd. Zodanig zelfs dat de resultaten van die omgang duidelijke sporen heeft nagelaten in de registers "Huwelijken" en "Geboorten" van de burgerlijke stand. Wij hebben tot heden slechts de registers te Dissel nagekeken maar konden toch reeds vaststellen dat het leven er zijn natuurlijke gang ging. Te Elbeuf en op andere nabijgelegen plaatsen zal het wel net hetzelfde zijn geweest.

Wij hoeven ons over dit alles niet druk te maken. De Belgen werden te Dissel als vrienden aanvaard en opgenomen in het gemeenschapsleven. Zij vormden geen afzonderlijke groep, waren geen indringers noch veroveraars. Hoe kan men het anders uitleggen dat talrijke jonge echtparen, na het beeindigen van de vijandelijkheden, te Dissel bleven en de echtgenoot zijn "vaste positie" prijs gaf om aan de Seineboorden een nieuwe broodwinning te zoeken? Wanneer men nu - 60 ja later - door het centrum van "Cité des Fleurs" wandelt wordt men nog getroffen door winkelramen met specifiek Vlaamse namen als Van Houtte, Van den Driessche, Van den Bosch, e.a. Wat moet het dan geweest zijn met onze franstalige "cheminots" die geen taalmoeilijkheden hadden te overwinnen en er waarschijnlijk nog vlugger "thuis" en bij de pinken waren. Misschien ligt in dit ver verleden ook de oorzaak dat de huidige café's er zo verlokkelijk uitzien met niets dan gekende namen als "Stelia Artois", "Christal Alken" en andere meer.

Toen dan op 11.11.1918 de wapenstilstand werd ondertekend moest men te Dissel geen plotselinge exodus verwachten. Onze mensen hunkerden waarschijnlijk ook naar een terugkeer, maar hun werk en broodwinning stonden op het spel. Bleef dus af te wachten hoe de administratieve overheid oordeelde over de verdere instandhouding van de werkplaatsen. Zich bewust van het gerechtvaardigd verlangen om opnieuw zijn vroegere woonplaats en familie te kunnen vervoegen, werd dan begin 1919 besloten tot ontruiming. Het rollend materieel zou nog betrekkelijk lang in Frankrijk blijven maar de werkplaatsen, na het ledigen van de magazijnen, gingen dicht in juni 1919.

Onderstaand persuittreksel verduidelijkt misschien enigszins de belangrijkheid van het Belgisch rollend materieel in Frankrijk. Dat steller van het artikel waarschijnlijk onvoldoende was ingelicht over de modaliteiten van de terugkeer doet niets ter zake.

Uit "Gazet van Mechelen" van 14.1.1920:

"Ons spoorwegmateriaal - Wij hebben het nog altijd niet te breed inzake spoorwegmateriaal, en zij die goederen te verzenden of te ontvangen hebben weten dat best van allen. Ook schrijft de minister strenge maatregelen voor om te beletten dat de wagons als een soort magazijn benuttigd worden of langer dan noodig ongebruikt op de baan of in de stations blijven.

Ondertusschen spelen de Fransche spoorwegen, naar "De Standaard" mededeelt, nog altijd schoon weder met ons materiaal: meer dan 500 Belgische locomotieven en 6000 wagons doen dienst op het Fransche spoorwegnet, en hoe onze regeering

ook aandringt om terug in 't bezit te komen van haar eigendom, in Frankrijk heeft men immer voorwendsels te over om ons getuig te blijven benuttigen en verslijten."

In die periode werden de werkplaatsen overgenomen door de Franse industrieel Perchot voor de herstelling en later voor de bouw van Amerikaanse wagens. Het zou ook Perchot geweest zijn die zich zou inlaten met de overbrenging van het rollend materieel en de werktuigmachines naar Schaarbeek. Volgens onze zegsman duurde het twee jaar, niettegenstaande het groot gebrek aan rollend materieel in België, vooraleer een zekere Fauviau, werknemer bij Perchot, alles had gerepareerd.

En dan ? De "Chantier Belge" werd met de jaren omgedoopt in "Ateliers Perchot" de woonbarakken verdwenen, Oissel werd opnieuw volledig Frans.

Uit wat wij vernamen van oude ingezetenen te Oissel, blijkt echter dat onze landgenoten er nog lang niet vergeten zijn. Steeds opnieuw worden herinneringen opgehaald uit die periode en telkens zijn het souvenirs waar men met innig genot aan terugdenkt.

Misschien hebben de Belgen ook de eerste stoot gegeven tot de industrialisatie van Oissel ? Thans telt men er ongeveer 13000 inwoners en zijn een paar grote scheikundige bedrijven in de omgeving gevestigd. Het bouwen van woonkeren wordt onverminderd voortgezet en misschien is zelfs de tijd niet ver meer af dat Oissel slechts een industriezone wordt van Rouen. Wanneer de terreinen van de vroegere "Chantier Belge" niet kortelings voor huisvesting worden gebruikt dan is het gevaar niet denkbeeldig dat Oissel haar beste tijd als residentiestad welhaast achter de rug heeft.

't Zou ook ons spijten, want wij zijn oprecht gaan houden van Oissel en van haar gastvrije bevolking.

Wie heeft in Dissel gewerkt ?Volgens vroeger ontvangen informatie vernamen wij volgende namen:

Adriaens Jef, leerjongen, Mechelen	Meulebroeck, Dendermonde
Baets Eduard, Antwerpen-Kiel	Michiels Ch., schilder
Ballinckx, vader, Dendermonde	Minard, ingenieur
Ballinckx, zoon, Dendermonde	Popleu Aug., leerjongen
Brems Eduard, draaier	Stels, ingenieur
Canon, ploegbaas-montage	Van Aerde, ingenieur
Claerbout August, Kapelle o/d Bos	Van Bredam, Antwerpen
Coppejans, aantekenaar	Van Damme, sectiechef
De Cremer Camille, draaier, Gent	Van de Putte, ingenieur (?)
De Lang	Van der Elst, leerjongen
Duvillers, brigadier	Van der Meulen, bereider
Franckx Jos, kantienhouder	Van Inthoudt M., leerjongen, Mechelen
Geeraerts Victor, sectiechef	Wuyts Jozef Frans, ketelmaker

Volgens de registers van de burgerlijke stand te Dissel kunnen wij daar aan toevoegen:

Ardies Jean Ph., bankwerker, Mechelen	De Facq Eugene Aug. S.
Ardies Philippe, meestergast, Mechelen	Defooz Edmond L., brigadier, Neerheylic
Ballaert Jan Louis, h/smid, Brugge	De Jonghe Joseph, chef-monteur, Gent
Baudry August Th., bankwerker, Antwerpen	De Jonghe Jules R., bankwerker, Ledeber
Bergenhuisen Mathieu H.U., Liège	De Laet Achille Joseph, Hofstade
Beunen Gomaine, Edegem	Delrue Edmond, smid, Jemappes
Biebuyck René J.Gh., bankwerker	Demarteaue Zéphirin, schouwer, Walcourt
Bonnaert Edmond, draaier, Gentbrugge	Dujardin Leon Louis
Bouckaert Maurice R.G., sectiechef, Mechelen	Duteurtre Valentin Joseph
Boussard Alfons, conducteur	Dutry Edmond L., bankwerker, Tournai
Bridoux Raoul, sectiechef	Geenard Jan Baptist, Antwerpen
Camby Joseph E., stoker, Thy-le-Château	Gérin Jules, bankwerker, Flénu
Carlier Eugène, Grandmetz	Godeck Alphonse
Catteau Joseph Alphonse, Warneton	Goghe Leonard, Ledeberg
Ceuppens Alfons, Hofstade	Gorteman Jan B., tekenaar, Mechelen
Chevallier Stanislas Victor	Groult René E.L.
Connec Jean Marie	Groussard Narcisse
Cools Pierre August, Lier	Jonghe Joseph, Gent
Crutier Jean	Lampaert Henri, stoker, Welckenraedt
Damster Albert Henri, Antwerpen	Leroux Maurice Gh.
De Borger Frans, Kapelle o/d Bos	Loquerrière Georges Eugène
De Coninck Frans	Maes Alofs, sectiechef

Maes Henri, sectiechef
 Peeters Ludovicus, bode, Kontich
 Peremans Antoine, Hombeek
 Plantion Norbert Elói
 Remy Victor, boekhouder
 Robens René Louis, electricien, Borgerhout
 Rottiers Frans Carolus, Antwerpen
 Rijckaert Gustaaf A., piocheur, Eeklo
 Sabbe Julien, Zedelgem
 Schellinck Camille Joseph, Aalst
 Schittekatte Jules, hoofdschouwer, St Sauveur
 Schuermans Henri Joseph, Angleur
 Serneels Frans Louis, Bouchout
 Silverans Frederic, Erest
 Simons Leon Fr., smid (later politiebed.)
 Slachmuylders Joseph L, schrijnwerker
 Slaets Alphons D., lader
 Smet Jan Bapt., Belsele-Waas
 Sorin Jean Marie B.

Stallaert Jan, chef-piocheur
 Ster Adolph Octave
 Steyaert Eduard, boekhouder, Antwerpen
 Steyaert Leonard, hoofdwachter, Antwerpen
 Tuymans Felix Joseph, Lier
 Tuyvaerts Henri
 Unique François, mecanicien, Walcourt
 Van Bree Constant J., Deurne Nd
 Van Damme René Th., stoker, Ieper
 Van den Eynde Alfons, bankw., Mechelen
 Van der Borgh Victor
 Van der Weyden Henri, bankwerker
 Van Gorp Joseph, bankwerker
 Van Hecke Oscar, bankwerker, Brugge
 Verbeeck Pierre, atelierchef, Gent
 Verschaeren Alfons, bankwerker, Mechelen
 Verspeiten Daniel, bankwerker
 Winters Leon, meester-gast, Antwerpen
 Wauters Joannes Franciscus, Lebbeke

Volgens parochieregisters te Oissel:

Bailleux Edmond	Colinet Fernand, Ensival	Lippens Arthur
Bartholomé Léopold, Liège	Deblauwe Gustaaf, Zedelgem	Lovinfosse Philippe, Herst
Baudry Theophile	De Cooman Alphonse	Loxhay Mathieu, Liège
Bertrand Henri, Huy	Detourbe Louis	Muylle Victor
Blondin Edmond, Gent	Didion Alex., Achene (Namur)	Neys Denisius, Antwerpen
Camby Georges	Lecomte Hector	Wene Auguste

Namen van Belgische kinderen, geboren te Oissel, maar waarvan de ouders ons voor-
 loepig nog onbekend zijn:

Datum van geboorte	Datum van doopsel	Namen	Vroeger verblijf van de ouders
21.04.1915	30.04.1916	De Coninck Frans	
15.08.1915	25.08.1915	Van de Winkel Georges	
12.05.1916	16.05.1916	De Sobrie Marie	
16.12.1916	08.01.1917	Mignolet Jeanne	Liège
25.01.1917	21.02.1917	Timmerman Alberic	Antwerpen
28.12.1916	04.01.1917	Nauwelaerts Leonie	
31.03.1917	09.04.1917	Laureyssens Marie	Lokeren
26.08.1917	07.10.1917	Balbaert Alphonse	West Vlaanderen
19.01.1918	17.03.1918	Hannart Jean	Brabant
29.04.1918	06.08.1918	Linglin Christiane	
	12.08.1918	Vermeulen Maria	Hofstade
16.08.1919	24.08.1919	Demuysere Emile	West Vlaanderen

Andere Belgen te Oissel:

In 1916: een Belgisch priester is er belast met de parochiezorg: Gysels
 In 1917: id id id id : de Clevet Ch.
 Hautekiet Maurice Louis, geb. te Vladslo was onderwijzer in een Belgische school met residentie te Oissel (Bruyère). Op 12.5.1917 woonde hij reeds twee jaar te Oissel.

x
x x

Voor diegenen die zich interesseren aan meer bijzonderheden nopens de gegevens van de burgerlijke stand te Oissel, volgen hieronder bijkomende gegevens.

Geboorten:

- 2.7.1916 : Henri Joseph Albert Serneels, zoon van François Louis Serneels, 25 jaar bediende aan de Belgische Spoorwegen, en van Marie Jeanne Van Leest, 21
 Getuigen: Boussard Alphonse, 34 j., conducteur aan de B.S.
 Tuyvaerts Henri, 51 j., bediende aan de B.S.
- 21.4.1916: François Hubert De Coninck, zoon van François De Coninck, 41 j., bediende aan de B.S. en van Maria Evelina Osewils, 31 j.
- 26.7.1916: Marie Emilie Ghislaine Leroux, dochter van Maurice Ghislain Leroux, 29 arbeider aan de B.S. en van Rachel Renelle Germaine Granier, 28 j.
- 4.9.1916 : Yvonne Melanie Slachmuylders, dochter van Joseph Louis Slachmuylders, 33 j., schrijnwerker aan de B.S. en van Theresia Maria Daens, 29 j., verblijvende te Oissel, rue de la Treille, 27.
 Getuigen: Jean Stallaert, 39 j., Chef-piocheur aan de B.S.
 Victor Van der Borgh, 39 j., bediende aan de B.S.
- 18.9.1916 : Marie Hermine Elisabeth De Facq, dochter van Eugène Auguste Sylvie De Facq, 43 j., bediende aan de B.S. en van Catharina Van Daele, 44 j.
- 4.10.1916: Rosa Marie Silverans, dochter van Frederic Silverans, 31 j., bediende aan de B.S. en van Maria Croes, 22 j., woonden vroeger te Erest (Brabant)
 Getuige: Godeck Alphonse, 37 j., bediende aan de B.S.
- 6.10.1916: Frans Marcel Rijckaert, zoon van Gustave Auguste Rijckaert, 33 j., piocheur aan de B.S. en van Germaine Zulma De Crop, 25 j., woonden vroeger te Eeklo
 Getuige: Joseph Jonghe, 33 j., bankwerker aan de B.S., vroeger Gent
- 8.10.1916: Josephine Blondine Gorteman, dochter van Jan Baptist Gorteman, 31 j., tekenaar aan de B.S. en van Marie Rosalie De Jonghe, 32 j., uit Mechele nu Quai d'Elbeuf te Oissel.
 Getuigen: Victor Geeraert, 29 j., sectiechef aan de B.S.
 Remy Victor, 29 j., boekhouder aan de B.S.
- 12.10.1916: Alfred Albert Romain Van Bree, zoon van Constant Joseph Van Bree, 35 j., bediende aan de B.S. en van Marie Elisabeth Van Helleputte, 35 j., uit Deurne-Noord
 Getuige: Alfred De Rache, 48 j., bediende aan de B.S., vroeger Berchem.
- 6.1.1917 : Mireille Gabriëlle Julienne Laquerrière, dochter van Georges Eugène Laquerrière, 34 j., bediende aan de B.S. en van Blanche Albertine Lebourg, 31 j.
- 31.1.1917: Georgette Marie en Renée Ghislaine Camby, dochters van Joseph Emile Camby, 31 j., stoker aan de B.S. en van Marie Lambert, 36 j., uit Thy-le-Château.
- 11.2.1917: Germaine Jeanne Sorin, dochter van Jean Marie Benjamin Sorin, 29 j., bediende aan de B.S. en van Berthe Germaine Tasserie, 29 j.

- 16.3.1917 : Jean Marcel Crutier, zoon van Jean Crutier, 30 j., bediende aan de B.S. en van Suzanne Mathilde Héricher, 22 j.
- 28.3.1917 : Louise Angèle Duteurtre, dochter van Valentin Joseph Duteurtre, 32 j., bediende aan de B.S. en van Jeanne Victoire Augustine Dubas, 32 j.
- 19.4.1917 : Maurice André Julien Groult, zoon van René Ernest Louis Groult, 32 j., bediende aan de B.S. en van Josephine Ambroisine Pannier, 29 j.
- 3.5.1917 : Jeanne Augustine Connec, dochter van Jean Marie Connec, 30 j., bediende aan de B.S. en van Augustine Amanda Lucienne Guerrier, 25 j.
- 5.5.1917 : Antoinette Augustine Plantion, dochter van Norbert Eloi Plantion, 22 j., arbeider aan de B.S. en van Juliette Charlotte Justine Mandon, 19 j.,
- 6.5.1917 : Albertine Hubertine Bergenhuizen, dochter van Mathieu Hubert Urbain Bergenhuizen, 29 j., bediende aan de B.S., nu afwezig, en van Anne Marie Franssen, 26 j.; uit Liège.
- 8.5.1917 : Elisabeth Lucienne Ghislaine Robens, dochter van René Louis Paul Ghislaine Robens, electricien aan de B.S. en van Marie Lidie Louise Dehéraud, 32 j., uit Borgerhout
- 23.5.1917 : Simone Emiliene Groussard, dochter van Narcisse Chéodule Groussard, 47 j., bediende aan de B.S. en van Armandine Alphonsine Roussel, 36 j.
- 22.6.1917 : Aline Emma Hautekiet, dochter van Maurice Louis Joseph Hautekiet, 32 j., onderwijzer en van Mathilde Pharaïlde Lemaire, 24 j.
- 29.6.1917 : Herkenning van Marcel Eugène Jean Catteau, geb. 10.6.1917 te Düssel, als hun zoon en kind door Catteau Joseph Alphonse, geb. 11.8.1891 te Warneton, bediende aan de B.S. en door Jeanne Eugénie Bonnet, geb. te Düssel op 6.5.1895.
- 12.7.1917 : Albert Louis Dujardin, zoon van Leon Louis Dujardin, 29 j., bediende aan de B.S. en van Marie Azelie Pestrinaux, 28 j.
- 5.9.1917 : Stanislas Auguste Chevallier, zoon van Stanislas Victorin Chevallier, 29 j., bediende aan de B.S. en van Berthe Yvonne Brusseaux, 28 j.
- 4.9.1917 : Adolphe Pascal Ster, zoon van Adolphe Octave Ster, 33 j., bediende aan de B.S. en van Pascalie Laurentine Caron, 33 j.
- 26.9.1917 : Alphonse Richard Gustave Ballaert, zoon van Jean Louis Ballaert, 29 j., helper-smid aan de B.S. en van Bertha Marguerite Commin, 26 j., uit Brugge.
- 12.10.1917 : Leon Joseph Paul Winters, zoon van Leon Joseph Marie Winters, 40 j., meestergast aan de B.S. en van Jeanne Stephanie Franck, 34 j., uit Antwerpen.
- 29.10.1917 : Louise Marcelline Schellinck, dochter van Camille Joseph Schellinck, 31 j., bediende aan de B.S. en van Delphine Buyle, 28 j., uit Aalst.
- 14.1.1918 : Edgard Roger Demarteau, zoon van Zéphirin Demarteau, 34 j., schouwer v. h. materieel aan de B.S. en van Rosa Constant, 31 j., uit Walcourt.
- 29.1.1918 : Maria Louise Josephine De Laet, dochter van Achille Joseph De Laet, arbeider aan de B.S. en van Martha Van Steenwinkel, 28 j., uit Hofstad
- 5.3.1918 : Antoine Joannes Geenard, zoon van Joannes Baptista Geenard, 40 j., bediende aan de B.S. en van Maria Josephina Stephania Hendricks, 40 j., uit Antwerpen.
- 20.4.1918 : Yvonne Paula Julia De Jonghe, dochter van Joseph De Jonghe, 34 j., chef-monteur aan de B.S. en van Julianna Billiet, 35 j., uit Gent.
- 25.4.1918 : Roger Ghislain Unique, zoon van François Xavier Unique, 33 j., mechanicien aan de B.S., nu gemobiliseerd, en van Céline Constant, 36 j., uit Walcourt.
- 8.6.1918 : André Eduard Van Damme, zoon van René Theophile Van Damme, 32 j., stoker aan de B.S. en van Marie Ludovica Cottenie, 27 j., uit Ieper.

- 10.7.1918 : Madeleine Louise Françoise Stallaert, dochter van Jean Alphonse Stallaert, 41 j., chef-piocheur aan de B.S. en van Maria Françoise Callaert, 40 j.
- 15.8.1918 : Thérèse Petronille Isabelle Slaets, dochter van Alphonse Dionis Slaets, 36 j., lader aan de B.S. en van Cornelia Elisabeth Van Loon, 34 j.
- 7.9.1918 : Marcel Florimond Gérin, zoon van Jules Gérin, 37 j., bankwerker aan de B.S. en van Jeanne Huchon, 35 j., uit Flénu-Produit.
- 27.9.1918 : Madeleine Antoinette Peeters, dochter van Ludovicus Peeters, 35 j., bode aan de B.S. en van Maria Josephine Joris, 30 j., uit Kontich.
- 5.10.1918 : Alberte Elisabeth Simons, dochter van Leon François Simons, 25 j., smid aan de B.S. en van Louise Albertine Franck, 22 j.
- 18.10.1918 : Carmen De Jongh, dochter van Jules Romain Albert De Jongh, 26 j., bankwerker aan de B.S. en van Jeannette Marie Louise Dupont, 24 j., uit Ledeberg.
- 17.11.1918 : John Romaine Charles Rottiers, zoon van Franciscus Carolus Rottiers, 30 j., arbeider bij de B.S. en van Elisabeth De Vlieghe, 30 j., uit Antwerpen.
- 7.12.1918 : Herkenning van Renée Emilie de Metser als dochter van Henri Joseph Schuermans, geb. 4.4.1892 te Angleur en arbeider aan de B.S., en van Jeanne Eugénie de Metser.
- 13.12.1918 : Elisabeth Paule Alberte Damster, dochter van Albertus Henricus Rosalia Damster, 30 j., bediende aan de B.S. en van Joanna Augusta Maegerman, 28 j., uit Antwerpen.
- 20.12.1918 : Henriette Jeanne Raymonde Van der Weyden, dochter van Henri Van der Weyden, 31 j., bankwerker aan de B.S. en van Jeanne Julienne Thérèse Fortin.
- 15.1.1919 : Caroline Augusta Wouters, dochter van Joannes Franciscus Wouters, 31 j., bediende aan de B.S. en van Hermine Amelia Mercks, 31 j., uit Lebbeke.
- 5.2.1919 : Clémence Louise Biebuyck, dochter van René Joseph Ghislain Biebuyck, 25 j., bankwerker aan de B.S. en van Ernestine Aimée Alexandrine Lucas, 26 j.

Huwelijken:

- 11.3.1916 : Huw. van Maurice René Gustave Bouckaert, sectiechef aan de B.S., geb. op 23.3.1882 te Wingene (Oost-Vl.), zoon van Yvon Bouckaert en van Sidonie Dexopaert, vroeger wonende te Mechelen, Consciencestraat, 21; met Bertha De Coeyer uit Brussel, Boulevard Leopold, geb. te Gent op 1.9.1884, dochter van Eduard De Coeyer en van Pauline De Moor.
Getuigen: Raoul Bridoux, 40 j., sectiechef aan de B.S.
Henri Maes, 29 j., sectiechef aan de B.S.
Alois Maes, 32 j., sectiechef aan de B.S.
- 9.9.1916 : Huw. van Alphonse Van den Eynde, bankwerker aan de B.S. wonende en geb. te Mechelen op 20.9.1888, sinds meer dan 6 maand te Oissel verblijvende, zoon van Frans Van den Eynde en van Marie Eleonore Lemonne; met Marcelle Emilienne Pannier, geb. te Oissel op 7.7.1898.
Getuigen: Henri Van der Weyden, 29 j., bankwerker aan de B.S.
Daniel Verspeiten, 24 j., bankwerker aan de B.S.
- 30.4.1917 : Huw. van Julien Sabbe, bediende aan de B.S., vroeger Zedelgem, geboren 7.10.1889; met Marie Eugénie Bergeret, geb. te Oissel op 24.3.1890
- 12.5.1917 : Huw. van Maurice Louis Joseph Hautekiet, "instituteur de l'école Belge résidant à Oissel, hameau de Bruyère, depuis 2 ans", geb. 14.1.1885 te Vladsloo, weduwnaar van Alice Marie Gauquié, overleden op 22.5.1914 te Oost-Duinkerke; met Mathilde Pharaïlde Lemaire, geb. 15.9.1892 te Oost-Duinkerke.

- 25.9.1917 : Huw. van Jean Philippe L.Ardies, monteur aan de B.S. geb. op 23.7.1883, vroeger wonende te Mechelen, Leopoldstraat, zoon van Philippe Ardies, meestergast aan de B.S. te Oissel, en van Josephine Badens, in Holland gebleven; met Charlotte Antoinette Emilie Goujon geb. op 27.7.1891 te Oissel.
- 10.11.1917: Huw. van Frans De Borger, agent aan de B.S., 7e brigade, geb. te Kapelle o/d Bos op 1.10.1888 zoon van Jan Frans De Borger en van Anna Catharina De Donder; met Marie Pauline Bavin, geb. op 15.1.1895 te Kessel, dochter van Theodore Bavin en van Rosalie Rummens.
- 22.12.1917: Huw. van Leonard Gogne, "soldat au Bataillon" van de B.S., geb. 5.10.1892 te Ledeberg; met Maria Emma Josepha De Laet, geb. op 22.3.1892 te Hove.
- 23.2.1918 : Huw. van Henri Van der Weyden, bankwerker aan de B.S., geb. 21.6.1887 te Mechelen, zoon van Pierre Van der Weyden en van Catharina Ducausion in Holland gebleven; met Jeanne Julienne Thérèse Fortin, geb. te Oissel op 30.6.1900.
- 9.3.1918 : Huw. van Leon François Simons, "agent de police" aan de B.S. te Oissel, geb. te Mechelen op 13.11.1893 als zoon van Jan Baptist Simons en van Anna Maria Coniz; met Louise Albertine Franck, geb. op 2.10.1896 te Saint Kubin.
- 29.4.1918 : Huw. van Edmond Leopold Defooz, brigadier aan de B.S., geb. 16.11.1882 te Neerheylisem; met Marie Rocher geb. te Oissel op 14.11.1889.
- 1.5.1918 : Huw. van Jan Baptist Smet, arbeider aan de B.S., geb. op 24.6.1892 te Lokeren en vroeger wonende te Beldsele-Waas, zoon van Pierre Smet en van Louise Van der Meesen; met Marie Gabrielle Zimmerman geb. te Saint Lubin de Joucheret op 5.6.1893.
- 6.5.1918 : Huw. van Edmond Louis Dutry, bankwerker aan de B.S., geb. op 4.6.1894 te Clercq-lez-Tournai; met Marie Julia Eugénie Sauval.
- 9.7.1918 : Huw. van Oscar Van Hecke, bankwerker aan de B.S., geb. op 14.7.1887 te Brugge, zoon van Oscar Van Hecke en van Clementine Van Allemeersch; met Adrienne Josephine Gilon geb. 13.8.1888 uit Ieper, dochter van Achilles Gilon en van Julie Huygebaert.
- 3.8.1918 : Huw. van Gomaire Beunen, "soldat au centre d'instruction Belge" te Oissel, geb. 16.6.1899 te Edegem; met Mathilde Josephine Lexenne geb. te Oissel.
- 12.10.1918 : Huw. van Alphonse Camille Henri Verschaeren, bankwerker aan de B.S. geb. te Mechelen op 2.6.1893, zoon van Henri Verschaeren en van Camille Debouck; met Marie De Vlieger geb. te Mechelen op 31.3.1893, dochter van Louis De Vlieger, schrijnwerker, en van Melanie Hurnneerts.
- 26.10.1918: Huw. van Edmond Delrue, smid aan de B.S. geb. op 4.4.1885 te Jemappes; met Marguerite Marie Corblin, geb. te Oissel op 3.3.1894.
- 30.1.1919 : Huw. van Pierre Verbeeck, atelierchef aan de B.S. verblijvende te Oissel, gedecoreerd met de orde van Leopold van België, geb. te Gent op 1.4.1882, zoon van Jean Louis Verbeeck en van Marie Clementine Emilie Raymond geb. te Rennes op 29.4.1897.
- 15.2.1919 : Huw. van Jules Aimé Schittekatte, "chef-visiteur" aan de B.S. geboren op 21.3.1878 te St Sauveur; met Berthe Suzanne Paulet geb. te Rouen.
- 22.2.1919 : Huw. van Camille Leon De Cremer, draaier aan de B.S. verblijvende in "baraquements" te Oissel, geb. op 19.1.1894 te Gentbrugge, zoon van Charles Louis De Cremer en van Pisonier; met Suzanne Louise Briancon geb. te Oissel.
- 28.4.1919 : Huw. van Alphonse Ceuppens, bediende aan de B.S. geb. op 12.6.1885 te Hofstade (Brabant), zoon van Louis Ceuppens en van Elisabeth Ceuppens, landbouwers te Hofstade; met Leonie Sophie Lemaire geb. 14.12.1894 te Oost-Duinkerke.

- 24.5.1919: Huw. van Eugene Carlier, arbeider aan B.S. van het Belgisch leger, geb. op 28.2.1890 te Grandmetz, arr. Tournai; met Marie Jeanne Lebret geb. te Oissel.
- 14.6.1919: Huw. van Edmond Blondin Bonnaert, draaier aan de B.S. gedetacheerd te Adinkerke, geb. op 13.11.1893 te Gentbrugge, zoon van Charles Jean August Bonnaert; met Jeanne Victoire Lecourt geb. te Oissel.
- 27.9.1919: Huw. van Eduard Marie Steyaert, boekhouder aan de B.S., vroeger verblijvende te Antwerpen, geb. op 28.2.1898 te Hasselt, zoon van Leonard Joseph Marie Steyaert, chef-garde aan de B.S. en van Louise Smets; met Albertine Charlotte Lainé geb. te Oissel.
- 31.5.1919: Huw. van Henri Lampaert, stoker aan de B.S. geb. op 9.12.1888 te Welckenraedt; met Louise Augustine Lebourg geb. te Oissel.
- 9.8.1919 : Huw. van Auguste Theophiel Baudry, bankwerker aan de B.S. geb. op 27.4.1892 te Antwerpen, zoon van Pierre Désiré Baudry, schrijnwerker, en van Colette Stephanie Albrecht; met Rachel Muylle geb. op 28.6.1900 te Ploegsteert.
- 25.8.1919: Huw. van Felix Joseph Tuymans, bediende aan de B.S. geb. op 28.6.1891 te Lier, zoon van Cornelius Tuymans en van Livine Leonie Van den Bosch; met Albertine Amelie Pannier geb. te Oissel.

Overlijdens:

- 13.7.1916 : Overl. van Pierre Auguste Cools geb. te Lier op 31.12.1909, zoon van Cornelius Pierre Cools, 50 jaar, bediende aan de B.S. en van Elisabeth Geeraerts, 44 jaar? Woonden te Oissel.
- 3.9.1916 : Overl. van René Verschmoet, soldaat 2e kl Belgisch leger klasse 1914; verdere inlichtingen ontbreken.
- 1.4.1919 : Overl. van Rosalie Thérèse Stevens, geb. te Hombeek op 2.12.1862, echtgenote van Antoine Peremans uit Hombeek, verblijvende te Oissel, rue Grise, 58.
Aangever: Van Gorp Joseph, 47 jaar, mecanicien aan de B.S.

Voorwaar een droge opsomming van misschien banale feiten voor wie er buiten staat. Maar voor de betrokkenen ?

Ook wij kregen hierdoor een idee van het leven te Oissel. En dat was toch het bijzonderste ?

Besluit

Na de oorlog was een nationaal eerbetoon aan de overwinnaars ten volle verdiend. Met reden werden ook de slachtoffers van het wapengeweld of van de verbanning in een postume hulde betrokken. Wij sluiten ons daar volledig bij aan en zijn er ons ten volle van bewust dat zij streden of vielen voor onze vrijheid.

Toch vinden wij hierin geen reden om onze waardering te onderdrukken voor diegenen die in de moeilijkste voorwaarden hun plicht vervulden en gedurende jaren het bewijs leverden van echte burgerzin. Wij groeten onze mannen van Oissel en zijn hen erkentelijk omdat er voldoende bewijzen zijn van hun inzet. Zij zorgden er voor dat ook op de Belgische Spoorwegen kon worden gerekend in benarde omstandigheden.

Hun bijdrage mogen wij nooit vergeten !

"De Mijlpaal" wenst zich in te zetten om deze episode uit onze spoorweggeschiedenis op te klaren. Onze vereniging dankt dan ook bij voorbaat allen die ons nog enige informatie hieromtrent kunnen doorspelen.

Laat ons hopen kortelings dit rapport te moeten herzien en te mogen uitbreiden. Voor de laatste overblijvenden uit die periode is het de hoogste tijd.

AMBASSADE DE FRANCE

EN BELGIQUE

SERVICE CULTUREL

1000 BRUXELLES, LE
BOULEVARD DU REGENY, 42
TEL. 511.41.51

Ecrire à :

Monsieur le Directeur Régional des Douanes
93, Boulevard Carnot
F - 59033 LILLE CEDEX.

TEL : 55.23.02 (4110)

pour demander une autorisation d'importation en France
avec exonération de T.V.A. , en fournissant une attestation
des autorités de la ville de Malines comportant une déclaration
sur l'honneur prouvant qu'il s'agit d'un matériel documentaire
sans aucune valeur marchande , et que la ville de Malines
souhaite faire don de ce matériel d'exposition à la ville de
OISSEL (région de Rouen).

Préciser la date du passage à la frontière franco-belge
et le lieu de passage (autoroute de Lille ?)

Melle Anne MAILLET

511.41.81.

ext. 264.

SERVICE INTERRÉGIONAL
DES DOUANES
ET DROITS INDIRECTS
NORD - PAS-DE-CALAIS
PICARDIE

LILLE le 12 MAI 1977

93, BOULEVARD CARNOT, 59033 LILLE CEDEX
TÉL. (20) 35.23.02 - 35.74.50 ET 31.24.99
TELEX 810200 DOUANES LILLE

LE CHEF DE SERVICE
INTERRÉGIONAL

F/5

N/REF. TAR. D. N°

003461

Le Chef de Service Interrégional

à Monsieur le Secrétaire de
l'Association " DE VIJLPAAL "
Atelier Central de la S K C B
Chaussée de Louvain 30

2800 MALINES (Belgique)

O B J E T : Importation d'un matériel documentaire -
Demande de franchise.

REFERENCE : V/lettre du 10 mai 1977.

Monsieur,

Par lettre rappelée en référence vous m'informez de votre intention de faire don à la Société d'Histoire de la ville d'Oissel (Seine Maritime) d'un matériel documentaire sans valeur marchande, à l'occasion d'une exposition que cette société réalise dans cette ville du 21 au 29 mai 1977, et vous sollicitez le bénéfice de la franchise de la T.V.A. au moment de l'importation en France de ce matériel.

J'ai l'honneur de vous faire connaître que quelle que soit la valeur du matériel en cause, le montant de la T.V.A. devrait, en principe, être acquitté.

Toutefois, compte tenu du caractère non commercial de l'opération et de la destination particulière donnée à ce matériel, il m'a paru possible, à titre exceptionnel, de réserver une suite favorable à votre demande, et de vous dispenser, par ailleurs, des formalités douanières réglementaires d'importation.

Il vous appartiendra cependant de présenter au service des Douanes Françaises du bureau de Recken situé sur l'autoroute E3 - A1 (Cand / Lille), deux exemplaires d'une liste du matériel en cause.

Un des exemplaires vous sera restitué après visé et annotation de la mention " Admission en franchise autorisée suivant décision n° 3461 du 12 MAI 1977 de la Direction Régionale des Douanes de Lille. "

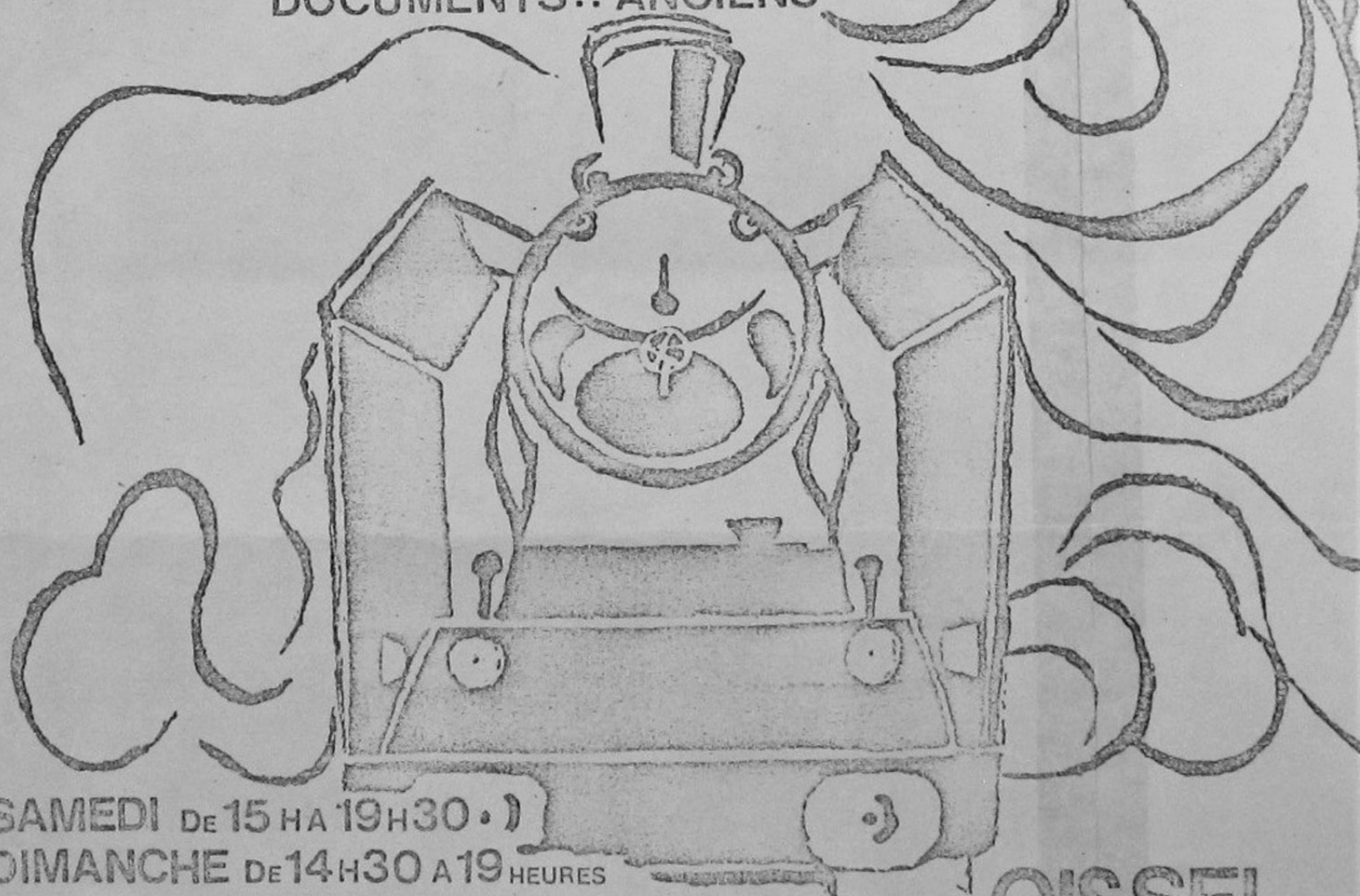
Des instructions en ce sens sont adressées au service intéressé.

Veuillez agréer, Monsieur, mes salutations distinguées./.

E. D. [Signature]
Le Chef de Service

SOCIETE D'HISTOIRE D'OISSEL AVEC LA MUNICIPALITE EXPOSITION SUR LE CHEMIN DE FER

MAQUETTES .. TIMBRES ..
DOCUMENTS .. ANCIENS

SAMEDI DE 15 HA 19H30.)

DIMANCHE DE 14H30 A 19 HEURES

RUE TURGIS - CHATEAU DE LA MARQUISE OISSEL
DU .. 21 .. MAI .. AU .. 29 .. MAI .. 1977..

BEKENDMAKING

De heer Kreischef van Mechelen heeft mij gemeld dat zijne bekendmaking van 25 Mei niet den gewenschten uitslag had, daar het getal stielmannen, die in het Arsenaal van Mechelen het werk begonnen hebben, niet voldoende is gebleken.

Naardien het door de bekendmaking van 25 Mei elk beseffende burger moest duidelijk zijn, dat het werk door het duitsch beheer verlangd, volstrekt niet voor het duitsch leger is, veelmeer het tot voordeel aan het verkeer der belgische bevolking moest strekken, zoo zien ik mij gedwongen de stad Mechelen en hare omgeving te bestraffen met onderbreking van alle handels-verkeer, zoolang de Arsenaal-werklieden niet in voldoende getal tot hunnen plicht terug gekeerd zijn.

Ik beveel derhalve:

a) Het spoorwegen-beheer is aangewezen elk personen- en goederen-vervoer te schorsen van en naar de statiën der volgende lijnen:

Mechelen — Weerde,
 Mechelen — Boortmeerbeek,
 Mechelen — Ste Kathelijne-Waver,
 Mechelen — Capellen-op-den-Bosch,
 de eindstatiën inbegrepen.

Het is, onder straf, aan ieder burgerlijk persoon verboden deze statiën te betreden.

b) In de streek begrensd door de brug van den steenweg te Duffel, de Nethe en de Rupel, stroomafwaarts tot de eindmonding van het Brusselsche kanaal, te beginnen van den oost-oever naar het zuiden volgend tot aan Pont-Brulé, verder de wegen Eppenheim, Elewyt, Wippendries, Berghsheide, Campelaar, Booit-Meerbeek, Rymenam, Wynnes, Peulis, Hoogstraat, Wavre-Notre-Dame, Buekheuvet, Berkhoef tot wederom aan de brug van den steenweg te Duffel, wordt elk verkeer met vervoertuigen (personen- en vrachtvervoer) rijwielen, automobielen, buurtspoorwegen evenals het verkeer met schepen, buitendien wordt voor deze ook den doortocht, ten strengste verboden.

Aan de grenzen van bovengenoemd gebied worden de Buurtspoorwegen onderbroken door het wegnemen der sporen.

c) De transporten van het Nationaal Voedingskomiteit, tot bevoorraading van dit afgezonderd gebied, vallen niet onder toepassing van de bepaling b) van het tegenwoordige bevel.

d) Het pas-bureel Mechelen wordt gesloten.

Indien den handel en het leven van Mechelen en omstreken, voor wiens ontwikkeling ik mij bijzondere moeite getroost heb, door het in kracht treden van bovenstaande verkeerschorsing, zwaar zouden getroffen zijn, valt daarvan de schuld alleenlijk op de kortzichtigheid en het verzet der Arsenaal-werklieden.

Brussel, den 30 Mei 1915.

De General-Gouverneur,
 (get.) FRHR. V. BISSING,
 GENERALOBERST.

Aan den heer Burgemeester te *Opderf*

